

Miljøgodkendelse til
Turebylille,
Vordingborgvej 337, 4682
Turebylille

Efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	CMBII, Bregentved Gods, v. Frederik Greve Moltke Koldinghus Allè 1 4682 Turebylille
Ansøgers CVR	27682332
Ansøgers CHR	Skal oplyses inden ibrugtagning
Ansøgers konsulent	Sheila Neldeborg Ørbækvej 276 5220 Odense SØ
Ejer	CMBII, Bregentved Gods, v. Frederik Greve Moltke
Ejendommens adresse	Turebylille, Vordingborgvej 337, 4682 Turebylille
Matr. Nr.	18b m.fl. Turebyholm Hgd., Tureby Sogn
Journal nr.	09.17.18-P19-2-14

Indholdsfortegnelse

Den samlede godkendelse består af 4 sammenhængende dele:

1. Ikke-teknisk resume
2. Afgørelsen med klagevejledning og de vilkår, der er forudsætningerne for godkendelsen
3. Den miljøtekniske beskrivelse og de vurderinger, der ligger til grund for godkendelsen

Redegørelsen beskriver landbrugets beliggenhed, indretning og drift, samt den miljøpåvirkning der er fra husdyrproduktionen. Her er også beskrevet, hvilke forureningsbegrænsende foranstaltninger, der iværksættes i forbindelse med godkendelsen. Beskrivelsen af de enkelte afsnit afrundes med kommunens vurderinger af, hvorvidt der forventes en væsentlig effekt på miljøet, eller om der kan være væsentlige gener for de omkringboende. I de tilfælde, hvor det er vurderet, at der kan være væsentlige påvirkninger, henvises til de vilkår, der er stillet for at imødegå påvirkningen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Ikke-teknisk resume	7
2	Afgørelse om miljøgodkendelse	9
2.1	Klagevejledning	10
2.2	Annoncering af ansøgning	10
2.3	Høring	10
2.4	Offentliggørelse af afgørelsen	11
2.5	Generelle vilkår	12
2.6	Vilkår vedrørende anlægget	12
2.7	Vilkår vedrørende afsætning af gødning	16
2.8	Vilkår vedrørende tilsyn, egenkontrol og risici	16
2.9	Vilkår ved ophør af produktion	17
3	Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse	18
3.1	Baggrund	18
3.1.1	Sagsforløb	18
3.1.2	Afgørelsen	18
3.1.3	Anlæggets ejer- og driftsforhold	19
3.2	Husdyrbrugets anlæg	19
3.2.1	Husdyrbrugets beliggenhed	19
3.2.2	Husdyrbruges landskabelig placering og planmæssige forhold	20
3.2.3	Produktionens størrelse	24
3.2.4	Husdyrbrugets bygningsanlæg	25
3.3	Gødningsproduktion og -håndtering	27
3.3.1	Gødningstyper og mængder	27
3.3.2	Ammoniakfordampning	28
3.3.3	Ammoniaktab fra husdyrbruget	29
3.3.4	Kategori 1-natur	32

3.3.5	§ 7-område (kategori 2-natur):.....	33
3.3.6	Kategori 3-natur:.....	34
3.3.7	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	38
3.3.8	Lugt.....	44
3.3.9	Støv	46
3.3.10	Støjkluder.....	46
3.3.11	Transport.....	48
3.3.12	Lys	49
3.3.13	Fluer og skadedyr	49
3.3.14	Ressourceforbrug	50
3.3.15	Såsåed, handelsgødning, kemikalier og pesticider	52
3.3.16	Afledning af spildevand og tagvand	52
3.3.17	Affald	53
3.4	Bedriftens udbringningsarealer	54
3.5	Uheld og driftsforstyrrelser.....	55
3.5.1	Mulige uheld	55
3.6	Egenkontrol.....	55
3.7	Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	56
3.7.1	Management	56
3.7.2	Foder	57
3.7.3	Staldindretning.....	58
3.7.4	Ressourceforbrug	59
3.7.5	Gødningsopbevaring og -behandling.....	60
3.8	Alternative løsninger og 0-scenarie	61
3.9	Husdyrbrugets ophør	62
3.10	Offentliggørelse og hørings svar	63
3.10.1	Offentliggørelse af ansøgning.....	63

3.10.2	Høring	63
3.10.3	Offentliggørelse af afgørelse	66
3.11	Lovgrundlag og referencer	67

1 Ikke-teknisk resume

Bregentved Gods ved Frederik Greve Moltke CVR nr. 27682332 ønsker at søge om miljøgodkendelse til en produktion på 30.000 stk. slagtesvin, 32-115 kg, svarende til 953,33 DE, men 875,7 DE på godkendelsestidspunktet. Den nuværende produktion på 1.100 får, svarende til 157,14 DE, bibeholdes. Fåreholdet er medtaget i ansøgningen som en nyetablering, da alle udvidelser og etableringer af dyrehold 8 år tilbage fra seneste ansøgning om etablering eller udvidelse, skal vurderes samlet i henhold til husdyrloven. Det har betydning for vurdering af merdeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturtyper. Øvrige forhold vedrørende fåreholdet er behandlet i godkendelsen for fåreholdet. Den samlede produktion for Turebylille bliver på 1.110,48 DE på ansøgningstidspunktet.

Ansøgningen er indsendt 26. juni 2014, og har skemanummer 63909.

Ansøgningen omfatter etablering af en husdyrproduktion i et nyt staldanlæg på ejendommen Turebylille, Vordingborgvej 337, 4682 Tureby. Turebylille er avlsgård under Bregentved Gods. Ansøgningen omfatter desuden opførelse af ca. 9.200 m² stalde, 4 nye gyllebeholdere på i alt 12.200 m³, 4 fodersiloer og et gylleforsuringsanlæg med lugtreducerende SmellFighter-separationskomponent. Som alternativ ammoniak- og lugtreducerende teknologi, etablerer ansøger biologisk luftrensning. Hvis biologisk luftrensning vælges som ammoniak- og lugtreducerende teknologi, bortfalder etablering af gylleforsuringsanlægget med SmellFighter-komponent, da biologisk luftrensning har samme reduktionseffekt over for ammoniak og lugt.

Det er ansøgers ønske, at projektet kan påbegyndes tidligt i foråret 2015 og det forventes afsluttet i efteråret 2015, hvorefter driften igangsættes.

Miljømæssige konsekvenser

Ammoniak og lugt

Ansøger har valgt at anvende forsuring med tilhørende SmellFighter til reduktion af ammoniakafdampningen og lugt. Derudover er der valgt delvist spaltegulv med lav ammoniakafdampning og overdækning af alle gyllebeholdere. Forsuring reducerer ammoniakafdampningen fra det samlede staldanlæg med 70 %. Derved er lovgivningens generelle ammoniakreduktionskrav og de vejledende BAT-emissionsgrænseværdier overholdt.

Afstand til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt ved hjælp af lugtreducerende teknologi, SmellFighter, med en effekt på 43 %, alternativt biologisk luftrensning.

Til sikring af et ynglevandhul for Bilag IV-padder sættes vilkår om, at vandhullet beliggende 300 meter stik vest for anlægget skal oprenses i sin helhed hvert 7-10 år, og at omgivende krat skal nedskæres med samme interval.

Arealer

Der er i nærværende ansøgning ingen arealer, da den producerede husdyrgødning afsættes til biogasanlæg og returneres til det selvstændige planteavlsbrug, der har eget CVR.-nr.

Støj, støv og transport

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige støjgener i forbindelse med driften af den ønskede produktion. I sæsonen er der drift af korntørreri i forbindelse med udendørs kornsiloer. Af andre støjkilder er der primært tale om ventilationsanlægget på stalden samt transporter, idet øvrig foderhåndtering sker indendørs. Moderne ventilationsanlæg er meget støjsvage, og der forventes ikke væsentlig gener for de omboende i lighed med i dag.

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej fra/til Vordingborgvej. Herfra vil al transport ske via Vordingborgvej, som er en større hovedvej. Der vil til slagtesvineproduktionen samlet set være ca. 1.005 transporter pr. år, hvilket ikke vurderes at være uforholdsmæssigt mange, set i forhold til produktionen. Foruden dette vil der komme ca. 70 transporter til og fra fåreholdet. Årsagen til at antallet af transporter er på dette niveau er, at al husdyrgødning fra grisene afsættes til biogasanlæg, hvorefter det køres retur til ejendommen til opbevaring. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i perioden kl. 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

I forbindelse med indblæsning af korn i siloer vil der i en kort periode omkring høst være støv herfra. Resten af tiden foregår korn/foder håndteringen indendørs i lukkede rørsystemer.

Opsummering

Alt i alt vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke at give anledning til væsentlige gener for de omboende eller den omkringliggende natur.

Alle lovgivningens miljøkrav vedrørende ammoniak og lugt samt anvendelse af BAT (Bedst Tilgængelige Teknik) er overholdt i projektet via de forskellige miljømæssige tiltag.

2 Afgørelse om miljøgodkendelse

Faxe Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på 18b m.fl., Turebyholm Hgd., Tureby Sogn, beliggende på Turebylille, Vordingborgvej 337, 4682 Turebylille.

Miljøgodkendelsen giver tilladelse til, at Turebylille, Vordingborgvej 337 kan etablere en husdyrproduktion på 30.000 stk. slagtesvin, 32-115 kg, svarende til 953,3 DE på ansøgningstidspunktet, men 875,7 DE på godkendelsestidspunktet.

Godkendelsen omfatter etablering af en husdyrproduktion i et nyt staldanlæg på ejendommen Turebylille, Vordingborgvej 337, 4682 Tureby. Turebylille er avlsgård under Bregentved Gods. Godkendelsen omfatter desuden opførelse af ca. 9.200 m² stalde, 4 nye gyllebeholdere på i alt 12.200 m³, 4 fodersiloer og et gylleforsuringsanlæg med lugtreducerende SmellFighter-separationskomponent. Som alternativ ammoniak- og lugtreducerende teknologi, etablerer ansøger biologisk luftrensning. Hvis biologisk luftrensning vælges som ammoniak- og lugtreducerende teknologi, bortfalder kravet om etablering af gylleforsuringsanlægget med SmellFighter-komponent, da biologisk luftrensning har samme reduktionseffekt over for ammoniak og lugt.

Faxe Kommune vurderer, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen bl.a. ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Faxe Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget og transport af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven.

Godkendelsen gives i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) med de vilkår som fremgår af godkendelsen, samt reglerne i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Godkendelsen er en § 12, stk.1 pkt. 4 godkendelse, da etableringen overskrider 210 DE/2.000 stipladser til slagtesvin.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes. Godkendelsen skal være udnyttet (ibrugtaget) senest 2 år efter godkendelsesdatoen dvs. den x. Godkendelsen anses for udnyttet (ibrugtaget) ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder, eller ved retslig bindende kontrakt herom med entreprenør.

Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne miljøgodkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrgodkendelsesloven. Dog kan vilkårene til enhver tid ændres efter reglerne i § 40, stk. 2.

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første revurdering skal dog ske efter 8 år eller senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT konklusionerne. Kommunen vil tage initiativ til påbegyndelse af revurdering.

2.1 Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet inden 4 uger efter dens annoncering, som er den 27. april 2015.

Klageberettiget er bl.a. ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, jf. husdyrgodkendelseslovens § 84, stk. 1, nr. 3.

Hvis der ønskes at klage over denne afgørelse, kan afgørelsen påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klage skal ske via Klageportalen, som kan findes via et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes til Natur- og Miljøklagenævnet, der informerer kommunen. Kommunen kommer efterfølgende med bemærkninger. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når der klages, skal der betales et gebyr på kr. 500. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis klager ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal der sendes en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Denne afgørelse om miljøgodkendelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90, inden 6 måneder efter annonceringen. Er godkendelsen påklaget, forlænges fristen til 6 måneder efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af sagen.

2.2 Annoncering af ansøgning

Ansøgningen har været i offentlig høring inden udarbejdelse af udkastet, som blev offentliggjort på kommunens hjemmeside; <http://www.faxekommune.dk> under punktet Politik og Demokrati den 21. august 2014

2.3 Høring

Udkast til godkendelse har været i høring i 6 uger fra den 12. marts til den 23. april 2015. Høringsrunde 4 bemærkninger fra afsendere. Bemærkninger drejer sig om; afhentning af døde dyr, udbringning af rengøringsvand, lugt-, støv- og insektgene, risiko for smitte med resistente bakterier og værdiforringelse af ejendom.

2.4 Offentliggørelse af afgørelsen

Godkendelsen er annonceret den 27.04.2015 på kommunes hjemmeside:

<http://www.faxekommune.dk> under punktet Politik og Demokrati

Faxe Kommune, Center for Teknik og Miljø, den 27. april 2015.

Hanne Christensen

Vilkår for miljøgodkendelse

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktion opfylder følgende vilkår.

2.5 Generelle vilkår

1. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og ansøgningsmaterialet.
2. Miljøgodkendelsen skal udnyttes (ibrugtages) senest 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet (ibrugtaget) 2 år efter godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet (ibrugtaget) ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder eller ved indgåelse af aftale med entreprenør.
3. Det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at overholde godkendelsen med vilkår. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Faxe Kommune.
4. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

2.6 Vilkår vedrørende anlægget

Landskabelige hensyn

5. Der skal etableres en beplantning øst for siloerne, bestående af hjemmehørende arter af buske og træer, gerne i stil med beplantningen vest for bygningssættet. Træerne skal opnå en sluthøjde over ca. 15 meter.
6. Nord for staldbygningerne skal der plantes 2-3 grupper af hjemmehørende træer, hvoraf en gruppe skal være placeret nord for det befæstede areal mellem staldbygningerne og siloerne. Denne gruppe skal, for at dække for siloerne, have en sluthøjde på ca. 15 meter.
7. Syd for gyllebeholderne skal alleen fortsættes langs den nye vej, indtil den drejer mod nord.
8. Beplantningen skal være etableret senest 1 år efter bygningerne er opført.
9. Træer og buske rundt om eksisterende bygninger skal bevares, således at de til enhver tid fremstår som visuel afgrænsning af ejendommen og med en skærmende og skalareducerende effekt. Dette gælder ikke for den beplantning, som er dækket af det nye byggefelt.
10. Staldbygningerne skal opføres i grå beton elementer og med fibercement tag i en mørkere grå nuance. Bygningerne må ikke være højere end 7,5 meter, dog må foderladen være maksimalt 12 meter høj. Siloerne må maksimalt være 12,4 meter høje.

Dyreholdets størrelse

11. Miljøgodkendelsen omfatter 30.000 slagtesvin (32-115 kg), på 7.770 stipladser, svarende til 953,3 DE på ansøgningsstidspunktet, men 875,7 DE på godkendelsestidspunktet. Der må højst være 7.770 svin eller 571.100 kg svin på stald ad gangen.

Gyllehåndtering og -opbevaring

12. Al pumpning og håndtering af gylle ifm. flytning af gylle til og fra biogasanlæg, samt ifm. udbringning skal foregå under opsyn.

Ammoniak og lugt

13. Staldene skal indrettes med 25-49 % fast gulv. Det resterende areal skal være spaltegulv.
14. Gyllebeholderne skal overdækkes med fast overdækning.
15. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent.
16. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, dvs. i det mindste når hvert afsnit tømmes for dyr. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.
17. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne. Der kan maksimalt stilles krav om reel lugtmåling en gang årligt på ansøgers regning.
18. Der skal etableres en ammoniakreducerende teknologi med en effekt på mindst 70 % og en lugtreducerende teknologi med en effekt på mindst 43 %. Hvis teknologien ikke er enten gylleforsuring fra firmaet Infarm med komponenten SmellFighter fra firmaet Infarm, eller biologisk luftrensning fra firmaet Skov A/S, eller optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, skal teknologien med dokumentation for effekt vurderes af kommunen, inden byggeriets påbegyndelse.

Vilkår for gylleforsuring

19. Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle fra alle staldafsnit.
20. Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Procestanken skal være forsynet med låg.
21. Der må kun anvendes svovlsyre.
22. Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
23. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
24. Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.
25. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

26. Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.
27. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
28. Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:
  - Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
  - Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 7 dage.
  - Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.
29. Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår for SmellFighter

30. SmellFighter skal etableres med en timetæller for aktiv drift, samt en tæller for antal behandlinger. Desuden skal der føres en logbog for den daglige kontrol af de to førnævnte parametre. Desuden skal anlægget serviceres af eksternt firma 2 gange årligt.

Vilkår for biologisk luftrensning

31. I stald 1, 2 og 3 skal der etableres biologisk luftrensning.
32. Ledningsevnesensoren skal være etableret i bundkarret.
33. Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 milliSiemens (mS)/cm og skal være i drift året rundt.
34. Tryktabet over luftrenseanlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).

Natur

35. Til sikring af et ynglevandhul for Bilag IV-padder fastsættes vilkår om, at vandhullet beliggende 300 meter stik vest for anlægget (vandhul nr. 11 i figur 5) skal oprenses i sin helhed hvert 7-10 år, at omgivende krat skal nedskæres med samme interval og at bredhældningen ikke gøres stejlere end det nuværende anlæg.

Foder

36. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 19.216 kg P pr. år, beregnet ud fra følgende ligning:

P ab dyr pr. slagtesvin = ((afgangsvægt – indgangsvægt) x FE_{sv} pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FE_{sv}/1000) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) x 0,0055 kg P pr kg tilvækst).

Støv

37. Hvis der opstår væsentligt støvgener for de omkringboende i forbindelse med kørsel til og fra Turebylille, Vordingborgvej 337, som vurderes at være væsentlig større, end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der for ansøgers regning skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne for omkringboende.

Støj

38. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A):

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	
Mandag-fredag	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 - 22.00	
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	
Mandag-fredag	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 22.00 - 07.00	
Søn- og helligdage	kl. 22.00 - 07.00	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften. Bedriftens tekniske anlæg skal serviceres og vedligeholdes, så de ikke giver anledning til unødigt støj.

Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen bestemme, at bedriften skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne

skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Transport

39. Transporter med husdyrgødning på offentlige veje skal foregå i lastbil eller i renholdt gyllevogn med udstyr, der forhindrer spild af åbninger, slanger mv. Eventuelt spild af husdyrgødning skal straks opsamles.

Skadedyr

40. Staldareal og det øvrige anlæg skal holdes rengjort og ryddeligt, således at der ikke forekommer unødigt opformering af fluer og skadedyr.
41. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår gener for omgivelserne ved opformering af fluer og skadedyr, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Energibesparende tiltag

42. Staldmekanik (f.eks. ventilationssystemet) skal renholdes og serviceres regelmæssigt. Rensning og service skal registreres i egenkontrol rapport.

Affald

43. Der skal bestilles afhentning af døde dyr mindst en gang ugentligt, dog mindst hver 6. uge, hvis dyrene er på køl.
44. På ejendommen skal forefindes dokumentation for bortskaffelse af affald, herunder farligt affald som spildolie, til rette modtager, jf. kommunens affaldsregulativ.

Spildevand

45. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
46. Sanitært spildevand og tagvand skal ledes til en godkendt spildevandsløsning

2.7 Vilkår vedrørende afsætning af gødning

47. Der må ikke indsættes dyr i anlægget, før der er en underskrevet aftale om afsætning af gødning til biogasanlæg eller godkendte arealer.

2.8 Vilkår vedrørende tilsyn, egenkontrol og risici

48. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation i form af effektivitetskontrolrapport (hvis denne føres), gødningsregnskab, slagteriafregning, samt foderforbrug, -planer og -analyser, for de foregående 5 år.
49. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- Antal slagtesvin pr. gødningsår
  - Gennemsnitlig indgangsvægt pr. gødningsår og gennemsnitlig afgangsvægt pr. gødningsår
  - Foderforbrug
  - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE_{sv} i foderblandingerne
50. P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar.
51. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
52. Ansøger skal føre rapport over egenkontrol indeholdende minimum:
- Dato for rensning, servicering og udskiftning af staldmekanik
  - Vand- og elforbrug skal aflæses og registreres hver måned
  - Dato og mængde for afhentning/bortskaffelse af farligt affald skal registreres. Registrering gælder som minimum spildolie, kemikalie- og medicinrester
53. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være kendt samt tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Planen skal indsendes til kommunen senest 1 måned før dyrenes indsættelse i stalden.

2.9 Vilkår ved ophør af produktion

54. Ved produktionsophør på ejendommen fjernes alle foder- og hjælpemiddelrester og gyllebeholdere tømmes og rengøres. Beholdere til opbevaring af husdyrgødning som er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal tømmes helt og rengøres, hvis de afmeldes beholderkontrol. Gylleforsuringsanlægget skal tømmes efter gældende lovgivning.

Vær desuden opmærksom på følgende øvrig gældende og generel lovgivning:

Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Alt affald skal opbevares og bortskaffes i henhold til Faxe Kommunes Regulativ for erhvervsaffald. Levering af affald til rette modtager (i henhold til regulativet) skal dokumenteres over for kommunen.

Det skal bemærkes, at kørsel på kommunens veje - med produkter der hidrører nærværende svineproduktion - alene må ske med køretøjer, som opfylder bestemmelserne i Trafikstyrelsens bekendtgørelse om Detailforskrifter for køretøjer 2014. Kørsel med omfangsrigt gods eller forhøjet akseltryk kræver særskilt tilladelse fra vejmyndigheden i Faxe Kommune.

Ud over de opsatte vilkår skal produktionen til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse eventuelt måtte blive skærpede i forhold til denne godkendelse.

3 Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse

3.1 Baggrund

3.1.1 Sagsforløb

Frederik Greve Moltke har via sin konsulent i Patriotisk Selskab indsendt en ansøgning via husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen er indsendt 26. juni 2014, og har skemanummer 63909 (version 7).

Der søges om en etablering af en husdyrproduktion på 30.000 stk. slagtesvin, 32-115 kg, svarende til 875,7 DE på godkendelsestidspunktet.

Ansøgningen omfatter desuden opførelse af ca. 9.200 m² stalde, 4 nye gyllebeholder på i alt 12.200 m³, 4 fodersiloer og et gylleforsuringsanlæg med lugtreducerende SmellFighter-separationskomponent. Som alternativ lugtreducerende teknologi, etablerer ansøger biologisk luftrensning. Hvis biologisk luftrensning vælges som lugtreducerende teknologi, bortfalder etablering af gylleforsuringsanlægget, da biologisk luftrensning og gylleforsuring har samme reduktionseffekt over for ammoniak.

Udvidelsen af husdyrbruget overskrider IED-grænsen på 210 DE for slagtesvin, hvorfor der er tale om en § 12 stk. 2 godkendelse efter lov om miljøgodkendelse.

Faxe Kommune offentliggjorde ansøgningsmaterialet i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 55 stk. 2 – 4 i perioden fra den 22. august 2014 til den 19. september 2014. Ansøgningen var annonceret i på kommunens hjemmeside. Der indkom ingen høringsvar.

Udkastet til afgørelse om miljøgodkendelse blev sendt i høring fra den 12. marts til den 23. april 2015 hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt de, der har anmodet om udkastet. Samtidig er udkastet til miljøgodkendelse sendt til naboer og andre berørte inden for konsekvensområdet for lugt. Der kom høringsvar vedr. bortskaffelse af døde dyr og rengøringsvand, lugt-, støv- og insektgene, værdiforringelse af ejendom og smitte fra resistente bakterier.

3.1.2 Afgørelsen

Faxe Kommune har den 27. april 2015 meddelt miljøgodkendelse.

3.1.3 Anlæggets ejer- og driftsforhold

Ejer af Turebylille, Vordingborgvej 337 er Frederik Greve Moltke. Produktionen på Turebylille, Vordingborgvej 337 drives under CVR-nummer: 27682332 og er registreret på Koldinghus Allé 1, 4690 Haslev. Besætningen på Turebylille, Vordingborgvej 337 er i det centrale husdyrregister (CHR) opført med nummeret: x. (måske oprettet ved godkendelsens meddelelse).

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at overholde godkendelsen med vilkår. Da Frederik Greve Moltke både er ansøger og ejer af ejendommen/produktionen har kommunen vurderet, ham, som den ansvarlige for at bedriften til enhver tid lever op til miljøgodkendelsen og de tilhørende vilkår. Hvis kommunen finder det nødvendigt at indskærpe eller på anden måde håndhæve godkendelsen og vilkår, vil de blive udstedt til ham.

Såfremt drifts- eller ejerforhold ændres, er der stillet vilkår om, at det meddeles Faxø Kommune. Efterfølgende vil kommunen vurdere, om det kan give anledning til at ændre vilkår eller udarbejde tillæg til godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at godkendelsen skal være kendt af alle ansatte, og at der altid skal forefindes et eksemplar af godkendelsen på ejendommen.

3.2 Husdyrbrugets anlæg

3.2.1 Husdyrbrugets beliggenhed

Anlæggets placering i forhold til de generelle afstandskrav fremgår af tabel 1.

	Krav	Afstand	Beskrivelse
Byzone	300 m	Ca. 1.285 m	Tureby
Samlet bebyggelse	300 m	Ca. 1.285 m	Tureby
Nabo beboelse	50 m	Ca. 429 m	Vordingborgvej 335, 4682 Tureby
Kirke		Ca. 3.164 m	Sædder Kirke, Sæddervej 34, 4682 Tureby
Zone status		>230 m	Lokalplan 1.200-36 Vindmøller ved Tureby (Bregentved Gods)
Fredninger		Ca. 3.380 m	
Beskyttede naturtyper jf. § 7	300 m	Ca. 6.542 m	Beskyttet overdrev/hede. Sydvest for ejendom
§ 3-områder		Ca. 171 m	Sø vest for ejendom
Ammoniak følsom skov		Ca. 581 m	Vest for ejendom
Natura 2000		Ca. 5.174 m	Bagholt mose. EF-habitatområde
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	>25m	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>50 m	

Vandløb – herunder dræn	15 m	Ca. 128 m	Nord for ejendom
Søer	15 m	Ca. 171	Sø vest for ejendom
Offentlig vej	15 m	>350 m	
Privat vej	15 m	>15 m	
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	
Beboelse på samme ejendom	15 m	>15 m	
Naboskel	30 m	Ca. 291 m	22a, Turebyholm Hgd., Tureby
Kirkebyggelinie	300 m	Ca. 2.863 m	
Sø- og åbeskyttelseslinie	150 m	>150 m	
Skovbyggelinie	300 m	Ca. 296 m	Driftsbygninger der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervet er ikke omfattet af forbuddet.
Strandbeskyttelseslinie	300 m	>300m	
Fortidsminder		Ca. 2.864 m	

Tabel 1: Generelle afstandskrav - jf. §§ 6 og 8 i husdyrgodkendelsesloven - samt konkrete afstande fra husdyrproduktionsanlæg.

Kommunes vurdering

Kommunen konstaterer, at ejendommen overholder de generelle afstandskrav. Kommunen konstaterer desuden, at ejendommen overholder kravene i Husdyrgodkendelseslovens § 20, hvorfor der ikke stilles vilkår for afstande.

3.2.2 Husdyrbruges landskabelig placering og planmæssige forhold

Beliggenhed

Ca. 1,2 km nordvest for ejendommen Turebylille ligger Tureby/Algestrup som nærmeste byzone og tætbefolkede område. Turebylille og Tureby er adskilt af Vordingborgvej og Sydmotorvejen, der ligger ca. 750 meter mod vest. Ca. 400 m vest for Turebylille ligger der en mindre samling huse og gårde. Det omkringliggende markareal er afgrænset mod nordøst af Vallø Storskov, mod vest af Grevindeskoven og mod syd af skovene Dyrehave og Kobanke.

Turebylille ligger øst for Vordingborgvej ad en mindre ca. 400 meter lang allé.

Landskabskarakter

Turebylille er en gammel avlsgård til Bregentved Gods og ligger i Faxe Kommunes landskabskarakteranalyse i 'Turebyholm herregårdslandskab':

”Det letbølgede morænelandskab er præget af Turebyholms store markflader, våde engområder og store skove, der sammen med den sparsomme bebyggelse skaber en historisk tidsdybde. Det åbne land er præget af intensiv landbrugsdrift samt skovdrift. Landskabsrummene er afgrænset af de store skove. Oplevelsen af herregårds-landskabet er

præget af de store markflader og store skovområder, der skaber et storskalalandskab, hvor man kan se langt indtil et markant skovbryn hindrer videre udsyn.

Landskabet er desuden påvirket af gennemgående tekniske anlæg som udgøres af motorvejen, jernbanen og landevejen. Trafikken på disse er synlige fra store dele af området, hvilket forstyrrer landskabsoplevelsen i et ellers meget roligt landskabskarakterområde.”

Området omkring Turebylille er ligesom resten af området letbølget og præget af store markflader, som udover mod nordvest og øst er afgrænset af markante skovbryn. Skalaen i det herregårdsprægede landskab omkring Turebylille er stor i kraft af de store markflader. I forbindelse med Vordingborgvej mod vest ligger der mindre bebyggelse med beplantning, hvilket danner mindre landskabsrum. Motorvejen og landevejen forstyrrer også det ellers rolige område omkring Turebylille. Det historiske landskab kan vedligeholdes ved at sikre, at jorden fortsat anvendes til landbrugsmæssig drift. Samtidig skal den karakteriserende allébeplantning langs adgangsvejen, der fører ind til Turebylille bevares. Turebylilles bygninger er mod øst og syd dækket af beplantning. Mod nord er Turebylilles bygningsgavle ganske synlige fra Vordingborgvej.

Handlinger og initiativer, der kan understøtte vedligeholdelse af landskabskarakteren er bl.a. at:

- Placere eventuelle nye landbrugsbygninger i sammenhæng med de eksisterende ved Turebylille.
- Sikre, at træækker og karakteristisk allébeplantning bevares. Landbrugsbygninger som siloer m.v. vil ikke ændre landskabets karakter.

Planmæssige forhold – Faxe kommuneplan 2013

Projektet ligger i et område udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde (SVL-område). I disse områder vil kommunen i særlig grad varetage de landbrugsmæssige interesser ved planlægning og enkeltsagsbehandling. Landbrugsjorden er i store områder noget af landets bedste, og indledningsvist skal det understreges, at store dele af kommunens areal kan anvendes til jordbrug, landbrug og skovbrug.

I kommuneplanens retningslinjer står bl.a. følgende:

- Kommunen skal sikre sig, at der ved udvidelser og nyetableringer af husdyrbrug er truffet de nødvendige foranstaltninger fra ansøgers side til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. De nærmere regler, herunder hvilke hensyn, der konkret kan tages til omgivelserne, er fastlagt i husdyrlovgivningen.
- Ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, skal kommunen sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. For byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt, og som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunen vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte

Nye driftsbygninger skal som hovedregel opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på en landbrugsejendom. Når en driftsbygning af forskellige årsager ikke kan placeres i direkte tilknytning til ejendommen, kan der findes en fritliggende placering. Kommunen skal godkende placering og udformning, så landskab, natur og miljø påvirkes mindst muligt.

Området ligger desuden udenfor, men tæt op ad et særligt bevaringsværdigt landskab. Inden for sådanne områder skal der tages særligt hensyn til de landskabelige interesser, herunder områdets særlige karakteristiske landskabselementer. De særlige landskabselementer i dette område er herregårdsmiljøet. Dette vurderes ikke at blive påvirket af projektet, da store landbrugsejendomme med større bygninger i et sådant landskab ikke vil skille sig særligt ud. Således kan landbrugsbygninger også tillades inden for det bevaringsværdige område, hvis det tjener jordbrugserhvervet og opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, samt tager hensyn til de landskabelige interesser.

Byggeriet i landskabet

Det nye byggeri på Turebylille omfatter 9.200 m² staldbygninger, to med en højde på 7,5 meter og en taghældning på ca. 15 grader, samt en foderlade med en højde på 12 meter med en taghældning på ca. 30 grader; 4 gyllebeholdere, med en højde på ca. 9 m inkl. teltoverdækning og 4 siloer, med en diameter på 15 meter og en maksimal højde på 12,4 meter. De to yderstliggende staldbygninger er 95,4 meter lange, mens gavlenderne er 32,9 meter brede.

Staldbygningerne opføres i grå beton og fibercementtag i en mørkere grå nuance. I forbindelse med stalden etableres der arbejdslys ved ind- og udlevering. Lyset vil blive etableret i en vinkel mod jorden. Desuden etableres der arbejdslys ved personaleindgangene.

Bygningerne opføres i et fladt område, hvor der ligger eksisterende bygning, med en afstand på ca. 40 meter til de bestående øvrige bygninger. I forbindelse med opførelsen skal der fjernes flere bygninger, som ligger i byggefeltet, og der har tidligere ligget flere gamle driftsbygninger og stuehus/bolig inden for byggefeltet. Således vil der kun være tale om en mindre forøgelse mod øst i forhold til det historiske byggeareal.

Med afstanden på 40 meter optræder de nye staldbygninger som en samlet bebyggelse, men med en afstand der gør at de to eksisterende, ældre stalde fremhæves.

Siloerne vil komme til at danne bebyggelsens nye afgrænsning mod øst. Mod syd danner gylletankene bebyggelsens nye afgrænsning mod landskabet.

Landskabeligt set er placeringen af det nye byggeri fint i overensstemmelse med områdets øvrige karakter. Idet ejendomsafgrænsningen er så tydelig, er placeringen af det nye byggeri god, da det kommer til at fremstå som en del af det eksisterende byggeri.

Særligt mod nordvest vil det nye byggeri blive tydeligt fra Vordingborgvejen. Mod øst vil siloerne være synlige for husene ca. 1-1,5 km væk i landsbyen Skrodsbjerg. Mod syd vil særligt gyllebeholderne være synlige fra den mindre Turebyholmvej, men staldene og siloerne vil også være synlige fra en del af vejen. I vilkårene til beplantning er der taget udgangspunkt i disse forhold.

Staldbygningerne vil ligge øst-vestvendte og vil mod øst gå ud over den eksisterende beplantning.

Det grå farvevalg på bygningerne er tilpasset både landskab og ejendommens eksisterende bebyggelse, som er opført i lyse sten og gråt fibercement (B9). Således vil de nye bygninger være mindre markante end de eksisterende.

Staldbygningerne bliver 7,5 og 12 meter høje, plansiloerne bliver maksimalt 12,4 meter, mens Turebylilles eksisterende gamle bygninger er fra 10,5 meter (tættest på Vordingborgvej), samt 9 meter mod øst (ladebygning).

Figur 1: Eksempel på visualisering, ejendom set fra nordvest, dog uden de kommende læhegn.

Kommunen har ud fra en besigtigelse og ansøgers indsendte visualiseringer foretaget den landskabelige vurdering.

Bygningerne vil gøre Turebylille mere synlig i landskabet, men med beplantning vil de to gavle på de historiske bygninger stadig være de tydeligste elementer i landskabet. Mod øst vil anlægget blive afskærmet af beplantning i stil med den eksisterende beplantning mod vest.

Anlægget vil i sin placering og farvevalg, indgå som en samlet del af ejendommens øvrige bebyggelse og beplantning.

CMB II, Bregentved Gods, v. Frederik Greve Moltke, som ansøger om miljøgodkendelse til denne og to andre lignende bedrifter i kommunen samt en enkelt i Ringsted Kommune, er et af Danmarks største landbrug. Bregentved Gods driver pt. over 3.400 ha landbrugsjord fordelt i hele landet.

Landbrugsloven giver i dag mulighed for at etablere jordløse husdyrbedrifter uden loft over antal dyreenheder. I landbrugslovgivningens forstand betyder dette, at selv meget store husdyrbrug må betragtes som erhvervsmæssigt nødvendige for driften – uagtet hvor mange ha, der er tilknyttet ejendommen. I husdyrgodkendelseslovgivningen er det forudsat, at den hidtidige praksis via planloven skal videreføres, når det gælder landskabelige forhold, herunder vurderinger af erhvervsmæssig nødvendighed.

På denne baggrund vil kommunen inddrage de hidtidige regler om harmoni mellem antal dyreenheder og tilgængelige udbringningsarealer for husdyrgødning i vurderingen af erhvervsmæssig nødvendighed. Det er dog kommunens opfattelse, at der ikke kan kræves harmoni, og at der i dag kan tillades væsentlig større produktioner på en ejendom, end tidligere.

Kommunen anser byggeriet på Turebylille for at være erhvervsmæssigt nødvendigt for driften, da et moderne landbrug med en størrelse som Bregentveds må forventes at investere i en økonomisk bæredygtig husdyrproduktion. Stordriftsfordelene fremgår af en økonomirapport indsendt af ansøger og udarbejdet af Videntcenter for Svineproduktion. Anlæggets samlede byggefelt bliver ca. 15.000 m² og det placeres i direkte tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer. Med valg af placering og de stillede vilkår er det kommunens vurdering, at de landskabelige hensyn er varetaget fyldestgørende.

På baggrund af det fremsendte projektmateriale, skal der af landskabelige hensyn stilles følgende vilkår:

- Der skal etableres en beplantning øst for siloerne bestående af hjemmehørende arter af buske og træer, gerne i stil med beplantningen vest for bygningssættet. Træerne skal opnå en sluthøjde over ca. 15 meter.
- Nord for staldbygningerne skal der plantes 2-3 grupper af hjemmehørende træer, hvoraf en skal være placeret nord for det befæstede areal mellem staldbygningerne og siloerne. Denne gruppe skal for at dække for siloerne have en sluthøjde på ca. 15 meter.
- Syd for gyllebeholderne skal alleen fortsættes langs den nye vej, indtil den drejer mod nord.
- Beplantningen skal være plantet senest 1 år efter bygningerne er opført.
- Træer og buske rundt om eksisterende bygninger skal bevares, således at de til enhver tid fremstår som visuel afgrænsning af ejendommen og med en skærmende og skalareducerende effekt. Dette gælder ikke for den beplantning som er dækket af det nye byggefelt.
- Staldbygningerne skal opføres i grå beton elementer og med fibercement tag i en mørkere grå nuance. Bygningerne må ikke være højere end 7,5 meter, på nær foderladen som maksimalt må være 12 meter. Siloerne må maksimalt være 12,4 meter høje.

3.2.3 Produktionens størrelse

Stald nr. og afsnit	Dyretype	Staldsystem	Vægt	Antal dyr	Antal stiplader	Antal DE
---------------------	----------	-------------	------	-----------	-----------------	----------

ST-228937	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, med 25-49 % fast gulv	32-115 kg	30.000	7.770	953,3
-----------	------------	--	-----------	--------	-------	-------

Tabel 2: Dyrehold og staldtype

Kommunens vurdering

Miljøgodkendelsen er givet på grundlaget af de oplysninger om dyrehold og stalddtyper som fremgår af tabel 2. Miljøpåvirkningen afhænger af dyresammensætning og fordeling på stalddtype. Derfor fastsættes vilkår om antal dyr, vægtgrænser, stipladser og den maksimale tilladte produktion.

3.2.4 Husdyrbrugets bygningsanlæg

Slagtesvinene vil i staldanlægget gå på delvis spaltegulv, med 25-49 % fast gulv.

Stalden deles op i 14 sektioner med i alt 555 stiplader i hver sektion, hvilket svarer til et samlet antal stipladser på 7.770.

Staldene vil blive ca. 9.200 m², 7,5 m høj og med en taghældning på ca. 15 grader. I husdyrgodkendelse.dk er byggefeltet angivet til 100*150 meter, altså en worst-case betragtning. Ud over produktionsstipladser vil anlægget rumme sygestier og stipladser i forbindelse med udlevering. Staldene vil blive opført i grå betonelementer og med fibercementtag i grå (B9). Foderladen vil blive ca. 12 m høj med en taghældning på ca. 30 grader.

I forbindelse med foderlade påtænkes det at etablere en mindre bygning til døde dyr. Indlevering af smågrise vil ligeledes ske i tilknytning til foderlade, mens udlevering vil finde sted på modsatte side i forbindelse med sektionen i midten af anlægget.

Figur 2: Situationsplan.

Der er afløb fra alle stalde til gyllebeholderen.

Ventilationssystem.

Oplysning om ventilationsanlæg, herunder type, kapacitet, antal afkast, afkastenes placering og afkasthøjde:

Stald nr.	Type (over-, under-, ligetryk, diffust)	Kapacitet [m ³ /h]	Antal pr. sektion	Placering afkast	Afkast-højde [m]	Lufthastighed i afkast [m/s]
ST-216886/ Slagtesvin	Combidiffus	60.000	4	tagflade	1	14
ST-216887/ Får	Naturlig ventilation	-	-	-	-	-

Tabel 3: Ventilationsoversigt.

Lager til husdyrgødning

Lager	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Gyllebeholder I	3.050 m ³	Overdækning
Gyllebeholder II	3.050 m ³	Overdækning
Gyllebeholder III	3.050 m ³	Overdækning
Gyllebeholder IV	3.050 m ³	Overdækning
Fortank	50 m ³	
Plads til fiberfraktion	Container eller støbt plads	Overdækning
Samlet kapacitet	12.250 m³	

Tabel 4: Lageroversigt.

Der vil blive 4 stk. opbevaringslagre på ejendommen på hver 3.050 m³. Dertil kommer gyllekanalerne på 1.000 m³ og en fortank på 50 m³. Højden på beholderne inkl. overdækning bliver ca. 9 m.

Der er fast overdækning på alle fire gyllebeholdere i form af teltdug, hvilket reducerer ammoniakfordampningen og den samlede lugtpåvirkning fra ejendommen.

Foderopbevaring og anlæg.

Der etableres et siloanlæg bestående af 4 stk. siloer i forbindelse med foderlade. Siloerne får en maksimal højde på ca. 12,4 m og en diameter på 15 m.

Rengøring

Al rengøringsvand ledes til gyllebeholder og udbringes med husdyrgødningen.

Kommunes samlede vurdering af husdyrbrugets bygningsanlæg

Kommunen vurderer, at anlæg og opbevaringsanlæg lever op til de gældende miljøregler, og er indrettet og drives hensigtsmæssigt i forhold til miljø og omgivelser med de stillede vilkår.

3.3 Gødningsproduktion og -håndtering

3.3.1 Gødningstyper og mængder

Der vil årligt blive produceret ca. 16.350 tons gylle inkl. vand. Al husdyrgødning planlægges afsat til biogasanlæg.

Husdyrgødningen bliver afhentet direkte i fortank og leveret tilbage til gyllebeholdere i lukkede tankbiler.

Gårdnavn	Turebylille						Konsulent	TMZ	
Adresse	Gylle		Fast gødning		Ajle		Dybstrøelse		
	Antal	t pr. dyr inkl. Vand	t pr. år	t pr. dyr inkl. Vand	t pr. år	t pr. dyr inkl. Vand	t pr. år	t pr. dyr inkl. Vand	t pr. år
Søer, løbe-drægtighedstald									
Individuel opstaldning, delspalte		3,92	0						
Individuel opstaldning, fuldspalte		3,92	0						
Løsdrift, Delvis spalter		4,64	0						
Individuel opstaldning, fast gulv				0,51	0	1,71	0		
Løsdrift, dybstrøelse + spaltegulv		2,15	0					0,67	0
Løsdrift, dybstrøelse + fast gulv		2,15	0					0,67	
Løsgående, Dybstrøelse								1,78	0
Friland, drægtighedsstald								1,62	
Søer, farestald									
Kassesti, delspalte		1,68	0						
Kassesti, fuldspalte		1,68	0						
Løsdrift, fast gulv				0,35	0	0,55	0		
Løsdrift, delspalte		0,83	0	0,07	0				
Friland, fareperiode									1,26
Smågrise 7,3-33 kg									
Fuldspaltegulv		0,133	0						
Drænetgulv + spalter		0,139	0						
2 klima stald , Delvis spaltegulv		0,138	0						
Fast gulv				0,019	0	0,079	0		
Dybstrøelse								0,027	0
Slagtesvin 33-107 kg									
Delvis spaltegulv, 25-49 %	30.000	0,55	16.350						
Delvis spaltegulv, 50-75 %		0,55	0						
Drænet gulv + spalter		0,59	0						
Fuldspaltegulv		0,59	0						
Fast gulv				0,1	0	0,33	0		
Dybstrøelse + gødeareal		0,32	0					0,09	0
Dybstrøelse								0,17	0
Samlet mængde pr. år		Gylle	16.350	Fast gødning	0	Ajle	0	Dybstrøelse	0
Afvigende vægtintervaller	Startvægt	Slutvægt	Faktor			Gyllebeholdere på ejendommen		12200	m ³
Smågrise	7,2	32	0,96			Fortanke, gyllekanaler mv.		1050	m ³
Slagtesvin	32	115	1,16			Beholdere på anden ejendom			m ³
						Opbevaringskapacitet i måneder		9,7	måneder

Tabel 5: Opbevaringskapacitet.

Kommunes vurdering

Ifølge § 9 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. I den konkrete sag, hvor gyllen løbende afsættes til biogasanlæg, vurderes ejendommens opbevaringskapacitet (inkl. gyllekanaler) på 9,7 måneder at være tilstrækkelig. Ansøger forventer i øvrigt at indgå opbevaringsaftaler med andre planteavlere. Der stilles vilkår om en skriftlig leveringsaftale med biogasanlægget inden udnyttelse af godkendelsen.

For at minimere risikoen for spild og uheld stiller kommunen vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Kommunen vurderer, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

3.3.2 Ammoniakfordampning

På ansøgningstidspunktet var det generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for slagtesvin (flydende gødning). Anlægget overholder det generelle ammoniakreduktionskrav med en reduktion på 6.358 kg N/år ud over minimumskravet:

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfyld kravet	-6357,68 kgN/år

Tabel 6: Opfyldelse og overopfyldelse af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Minimumkravet kan udregnes ved at sammenlægge overopfyldelsen på 6.358 kg N/år med det faktiske ammoniaktab på 5.422 kg N/år, i alt 11.780 kg N/år.

Gulvtypen (delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv) reducerer ammoniakfordampningen med 2.497 kg N/år, jf. tabel 7:

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-216886	SvSI02	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		14840,82	12343,55	2497,27	16,83%	7700,58	-118,57	730,65	4030,90
ST-216887	Får	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	1391,53	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	1391,53
Sum	Nudrift	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Ansøgt	14840,82	13735,08	2497,27		7700,58	-118,57	730,65	5422,43

Tabel 7: Effekt af gulvtype og teknologi.

I staldene etableres et gylleforsuringsanlæg med en effekt på 70 % og med en driftstid på 8.760 timer pr. år, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 7.701 kg N/år. Grunden til, at der også er indtastet et biologisk luftrensning er, at hvis SmellFighter-komponenten mod forventning ikke optages på Miljøstyrelsens teknologiliste med den forventede lugtrensende effekt på 43 %, vil ansøger etablere biologisk luftrensning som både ammoniak- og lugtreducerende teknologi. Biologisk luftrensning er i øjeblikket godkendt med en effekt på > 70 % for ammoniakrensning og 73 % for lugtreduktionen.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
ST-216886	Nudrift	Biologisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Biologisk luftvasker	0,00%	8760,00	7701,00
	Nudrift	Gylleforsuring	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gylleforsuring	70,00%	8760,00	7701,00
ST-216887	Ingen data				

Tabel 8: Effekt af teknologier.

Gyllen ud- og indsluses fra kanalsystemet, og behandles med svovlsyre i en udendørs underjordisk betontank. Teknikken og kravene til forsuring er beskrevet i teknologibladet ”Svovlsyrebehandling af gylle, rev. 23-05-2011”. Tilsætning af syre til gylle bevirker, at gyllens pH-værdi falder, hvorved gyllens indhold af ammoniak-kvælstof i stigende omfang omdannes til ammonium (NH₄⁺), der ikke fordamper. Ved tilsætning af 4-6 kg koncentreret svovlsyre (H₂SO₄) pr. 1.000 kg svinegylle sænkes gyllens pH-værdi til mellem pH 5,5 og 6,0.

3.3.3 Ammoniaktab fra husdyrbruget

Det generelle krav om 30 % reduktion af merafsætningen af ammoniak fra anlæg, er opfyldt ved etablering af:

- gylleforsuringsanlæg
- delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv)
- overdækning på gyllebeholderne

Den totale emission af ammoniak fra projektet vil årligt være 4.031 kg N/år for svineproduktionen alene, samt 5.422 kg N/år inkl. Fåreholdet, se tabel 7.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at ansøger overholder det generelle ammoniakreduktionskrav ved etablering af gylleforsuringsanlæg, delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv) og overdækning af gyllebeholderne, hvorfor der stilles vilkår herom. For gylleforsuringsanlægget og drift heraf, stilles desuden de vilkår, der fremgår af teknologibladet. For SmellFighter stilles vilkår, der er foreslået af ansøgers konsulent i samarbejde med Infarm. For biologisk luftrensning stilles de vilkår der fremgår af teknologibladet, tilrettet med værdier for driften oplyst af SKOV A/S:

- Staldene skal indrettes med 25-49 % fast gulv. Det resterende areal skal være spaltegulv.
- Gyllebeholderne skal overdækkes med fast overdækning.
- Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent.
- Der skal jævnligt gøres rent i staldene, dvs. i det mindste når hvert afsnit tømmes for dyr. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.
- Såfremt der efter kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentlig større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejder og gennemfører et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
- Der skal etableres en ammoniakreducerende teknologi med en effekt på mindst 70 % og en lugtreducerende teknologi med en effekt på mindst 43 %. Hvis teknologien ikke er enten gylleforsuring fra firmaet Infarm med komponenten SmellFighter fra firmaet Infarm, eller biologisk luftrensning fra firmaet Skov A/S, eller optaget på Miljøstyrelsens teknologilisten, skal teknologien med dokumentation for effekt vurderes af kommunen inden byggeriets påbegyndelse.

Vilkår for gylleforsuring

- Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle fra alle staldafsnit.
- Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Procestanken skal være forsynet med låg.

- Der må kun anvendes svovlsyre.
- Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
- Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.
- Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:
  - Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
  - Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 7 dage.
  - Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.
- Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår for SmellFighter

- SmellFighter skal etableres med en timetæller for aktiv drift, samt en tæller for antal behandlinger. Desuden skal der føres en logbog for den daglige kontrol af de to førnævnte parametre. Desuden skal anlægget serviceres af eksternt firma 2 gange årligt.

Vilkår for biologisk luftrensning

- I stald 1, 2 og 3 skal der etableres biologisk luftrensning.
- Ledningsevne-sensoren skal være etableret i bundkarret.
- Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 milliSiemens (mS)/cm og skal være i drift året rundt.

- Tryktabet over lufttrens anlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).

Naturvurdering

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden, og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om en generel reduktion af tabet af ammoniak fra husdyrbrugets anlæg, hvis nybyggede og renoverede staldanlæg eller nye produktioner indgår i godkendelsen. Niveaet for reduktionskravet fastlægges i forhold til ansøgningstidspunktet. Reduktionskravet i 2014 er 30 % i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/06 som udgangspunkt.

Naturvurderingen skal overholde beskyttelsesniveauet i seneste husdyrgodkendelsesbekendtgørelse¹.

Der kan endvidere foreligge arealfredninger i eller nær ved den ansøgte anlæg, hvor det skal vurderes, om fredningsbestemmelserne bliver overholdt, hvis der sker en væsentlig negativ påvirkning med ammoniak af området.

Ifølge DMU's seneste opgørelse fra 2009² er baggrundsbelastningen med ammoniak i Faxe Kommune 13,2 kg N/ha/år.

I det følgende har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af staldanlægget og opbevaringslager i det aktuelle projekt kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning. Vurderingen foretages med baggrund i naturnotat udarbejdet af firmaet Aglaja, der har besigtiget de relevante naturområder.

Efter ændringen af Husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således blev den ammoniakfølsomme natur opdelt i tre kategorier.

3.3.4 Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120),

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1283 af 8/12/14 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

² DMU. Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositionables.asp?period=2009&water=kommuner&Select=Vis+tabel

Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev inden for Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

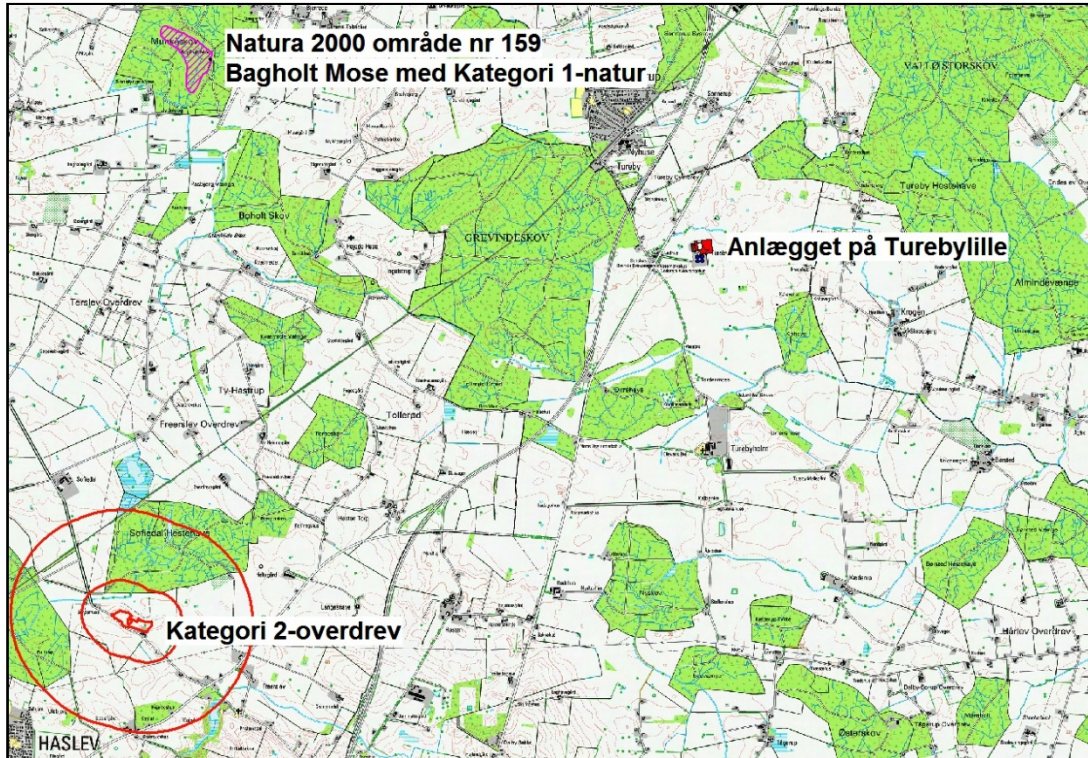
- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom ud over ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE inden for 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Den nærmeste kategori 1-natur er kvælstoffølsomme habitatnaturtyper (se figur 3) i Natura 2000-område 159 Bagholt Mose. Her findes der i en afstand af ca. 5,2 km nordvest for anlægget kortlagt hængesæk (typekode 7140) og skovbevokset tørvemose (91D0).

Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på den kortlagte forekomster af nævnte naturtyper.

Figur 3: Anlæggets beliggenhed i forhold til kategori 1-natur i Natura 2000-områder, samt i forhold til Kategori 2-overdrev (orange). Natura 2000-områder er vist med lilla skravering.

Kommunens vurdering

Totaldepositionen ligger dermed under Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau på henholdsvis 0,2, 0,4 og 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden. På jordbrugsanalyser.dk³ ses et enkelt husdyrbrug over 15 DE (kvægbrug på 16,7 DE) inden for 1.000 meter. Kravet til totaldepositionen fra anlægget er dog ved den beregnede totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år overholdt. Da det er under 0,2 kg N/ha/år, skal der ikke vurderes på kumulation med nærliggende husdyrbrug. Kommunen vurderer derfor, at udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 1-natur (habitatområdet eller dets udpegningsgrundlag).

3.3.5 § 7-område (kategori 2-natur):

Hvis der inden for 1000 m fra anlægget ligger naturområder omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven, stilles der i loven et krav om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år til disse naturområder. Disse krav er beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3. Kommunen skal endvidere sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, jf. § 19 i loven, og kommunen skal tage hensyn til beskyttelse af naturområder, jf. § 23 i loven. Hvis kommunen vurderer, at et naturområde vil blive påvirket væsentligt, kan kommunen stille skærpede vilkår efter lovens § 29. Kriterierne for fastsættelse af skærpede fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 4.

³ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder og overdrev større end hhv. 10 og 2,5 ha, der er beliggende udenfor Natura 2000-områder, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Den nærmeste kategori 2-natur er et overdrev mellem Haslev Orned og Sofiendal Hestehave ca. 6½ km sydøst for anlægget på Turebylille. Overdrevet er udviklet i og omkring en tidligere grusgrav og rummer værdifuld kalkoverdrevsvegetation. Store del af overdrevet kan betegnes som habitatnaturtype "Kalkoverdrev" (typekode 6210).

Totaldepositionen på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at afsætning af ammoniak fra produktionen på Turebylille, Vordingborgvej 337 til § 7-området ikke indebærer nogen risiko for en negativ påvirkning af kategori 2-natur på grund af den store afstand til området.

3.3.6 Kategori 3-natur:

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

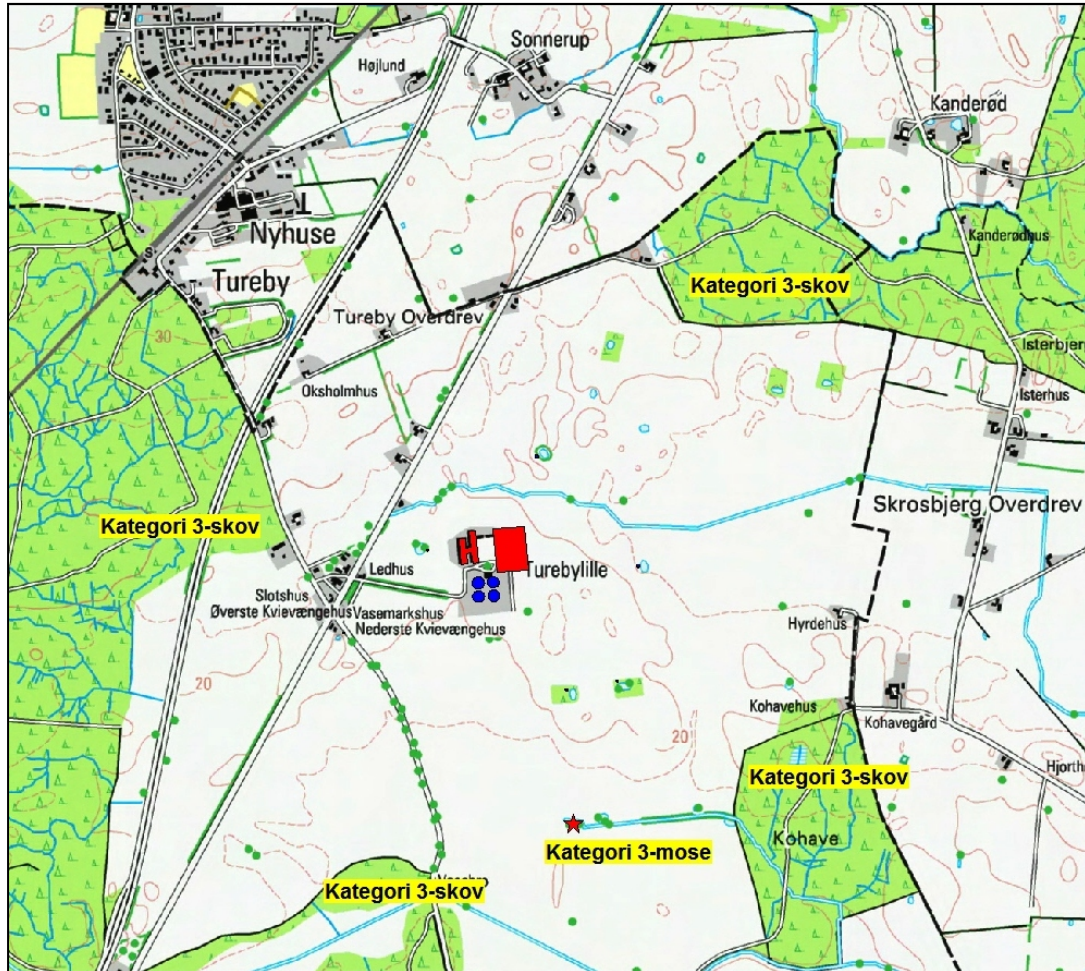
Kommunen skal vurdere, om det ansøgte kan føre til tilstandsændringer i naturområderne. Medfører udvidelsen en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller derunder, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel ikke medføre en tilstandsændring af naturtypen.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Figur 4. Kategori 3-mose og kategori 3-skove nær anlægget på Turebylille
(Copyright, Kort & Matrikelstyrelsen)

Anlægget ligger i skovrigt område, der ellers er fattigt på terrestrisk natur. Kategori 3-natur er vist i figur 4.

Nærmeste kategori 3-mose er beliggende 700 meter sydøst for anlægget. Der er tale om et mindre, eutrofieret moseområde i tilknytning til åben grøft. Naturtilstand og naturindholdet er ringe.

Nærmeste kategori 3-skove er beliggende mellem ½-1 km fra anlægget i alle retninger og udgøres af Tureby Hestehave (mod nordøst), Kohave (mod sydøst). Dyrehave (mod sydvest) og Grevindeskov (mod sydvest-vest og nordvest).

Nærmeste skove, der er kvælstoffølsomme er nordbrynet af Haslev Orned og Sofiendal Hestehave beliggende hhv. 800 meter syd og 570 meter øst for anlægget. Skovene er besigtiget i august 2013.

Tureby Hestehave, Øst,

Indhold: primært bøge- og egebevoksninger, samt nåletræskulturer

Skoven indeholder bl.a. habitatnaturtypen "Egeblandskov på middelfugtig bund", 9160 med meget tæt underskov, samt yngre endnu rækkestillede bevoksninger af Stilk-Eg.

Desuden findes ret store arealer med højstammet, hugstmoden Bøg, som stedvist er højtliggende og forblæst (især i skovbrynet mod syd). Hovedparten af bevoksningerne udgøres af habitatnaturtypen "Bøg på muld", 9130. Men på højtliggende og tørrere partier findes udviklet habitatnaturtypen "Bøg på morbund", 9110, med karakteristiske urtelag af Bølget Bunke (dominerende), Pille-Star, Læge-Ærenpris og Majblomst. Habitatnaturtypen findes især veludviklet og karakteristisk lige øst den unge, centrale ege-plantning. Nord for den gennemgående skovvej findes en del nåletræskulturer; herunder pyntegrøntskulturer.

Grevindeskov

Indhold: der er tale om bølge- og egebevoksninger, samt tillige talrige nåletræskulturer, hvoraf nogle nyligt er afdrevet. Egebevoksningerne (iblandet Bøg og Ahorn) på bund med varierende fugtighed rummer et rigt og karakteristisk urtelag for sjællandske løveskove på middelfugtig bund. Talrigt forekommer Almindelig Bingelurt, Vorterod, Skovmærke, Almindelig Guldnelde, Småblomstret Balsamin, Stinkende Storkenæb og Almindelig Hunde-Kvik mm. Denne skovtype kan typificeres som "Egeblandskov på middelfugtig bund", 9160. Stedvist findes ret unge bøgskulturer ("Bøgskov på muld", 9130) eller rene bevoksninger af Ahorn. Den fredede orkidé Skov-Hullæbe er endog meget hyppigt forekommende i skoven. Den sjældne Kær-Storkenæb findes med en lille bestand i det mindre skovområde øst for motorvejen.

Turebyholm Dyrehave

Indhold: lysåbent skovområde med enge og dyrehavekarakter
Den nordlige del af dyrehaven består overvejende af ældre, højstammet Bøg med ret sparsomt og skygget urtelag af Skovmærke, Almindelig Hunde-Kvik, Småblomstret Balsamin mm. Bevoksningen, der gennemgående er tør, kan karakteriseres som "Bøg på muld", 9130. Der findes en fin randbevoksning af ældre Stilk-Eg og Bøg (> 200 år). Dette er landskabeligt flot især i sammenhæng med den langstrakte skoveng i dyrehavens nordlige del.

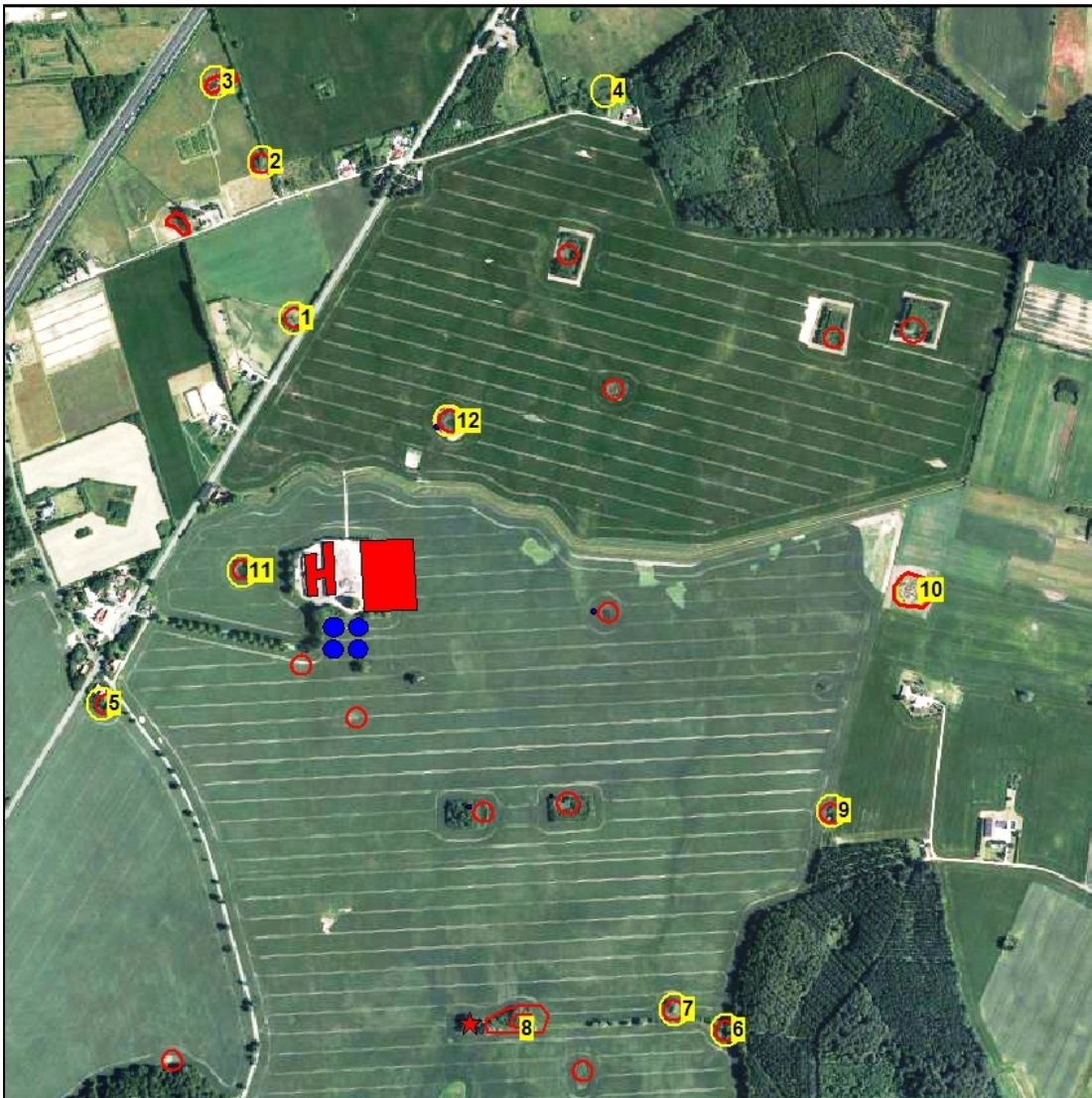
Kohaven

Indhold: skoven udgøres af nåletræs-kulturer, samt ege- og bølgebevoksninger. Egebevoksningerne udgøres af yngre, endnu rækkestillede egeplantninger på middelfugtig bund. Bølgebevoksninger er overvejende hugstmodne med sparsomt urtelag på middeltør bund. Som habitatnaturtype kan de karakteriseres som "Bøg på muld", 9130. Skoven rummer samlet en karakteristisk bundflora med Stor Nælde, Mose-Bunke, Skovmærke, Almindelig Hunde-Kvik, Almindelig Bingelurt mm.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 9. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Figur 5. § 3-arealer vist med rød afgrænsning. Lokalteter med gul cirkel og nummer er besøgt og omtalt i Tabel 10. Undtaget herfra er lokalitet 11 og 12, der ikke er besøgt. (Copyright, Kort & Matrikelstyrelsen)

Etablering af dyreholdet på Turebylille må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen til den nærmeste § 3-beskyttede mose er beregnet til 0,2 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i dette naturområde. Tålegrænsen for § 3-mosen er 15-25 kg N/ha/år, og da baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år vil end ikke den nedre tålegrænse være overskredet.

Hvad angår kategori 3-skovene er tålegrænsen for de tre konstaterede habitatnaturtyper, "Bøgskov på mor, 9110" "Bøgskov på muld, 9130" og "Egeblandskov på middelfugtig bund, 9160" på 10-20 kg N/ha/år. Dette indebærer, at den nedre tålegrænse alene i kraft af baggrundsbelastningen på 13,2 kg N/ha/år overskredet.

Skovene rummer dog ikke en epifytflora (af mosser eller laver), der gør, at de vurderes for særlig følsom for atmosfærisk kvælstofbelastning. Desuden vurderes jordbunden at være middelrig muldbund. Der er ikke fundet arter eller partier i skovbunden som tyder på et højt kalkindhold. Urtelaget er varieret og rig. Det floristiske indhold er primært bestemt af lystilgang og fugtighed. Enkelte partier med udvasket morbund er fundet i Tureby Have og kan findes andre skovområder.

Da skovene ikke rummer nogen nævneværdig epifytflora og kun fragmentarisk rummer bevoksninger på næringsfattig bund, kan der ikke argumenteres for at bruge skovenes nedre tålegrænse (10 kg N/Ha/år).

Den samlede vurdering for de 4 skovområder er, at de er værdifulde som levested for et varieret plante- og dyreliv, der er karakteristisk for Syd- og Midtsjælland. Skovene er imidlertid af en karakter, der alene berettiger, at den øvre tålegrænse anvendes som tærskelværdi for, hvornår en tilstandsændring kan forventes ved overskridelse. Dvs. at såfremt belastningen af skovene, inkl. baggrundsbelastningen, er mindre end 20 kg N/ha/år, vurderes det, at skovene ikke ændrer karakter eller naturindhold.

Med årlig beregnet merdeposition på 0,4 kg N/ha/år til nærmeste skov mod sydøst og 0,7 kg N/ha/år til nærmeste skov mod vest, vurderer kommunen, at grænseværdien er overholdt for skovhabitatnaturtyperne. De beregnede merdepositioner på kategori 3-skovene overholder desuden afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år i merdeposition.

3.3.7 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvasning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter), som er særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær anlægget findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til anlægget, vil være under direkte påvirkning. Der er i 2014 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser) inden for 1000 meter fra anlægget (figur 5). Vandhuller, der har været beliggende i høje rapsmarker, er dog ikke besigtiget, da de ikke har været tilgængelige i perioden for besigtigelser.

Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Anlægget er beliggende i et område med mange markvandhuller og få andre naturområder se figur 5. Data fra de vandhuller, der er besigtiget, er oversigtligt sammenfattet i Tabel 10.

De besigtigede vandhuller har gennemgående moderat naturtilstand; primært som følge af skygge eller eutrofiering. Enkelte er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der inkluderer også eutrofierede vandhuller domineret af arter af Andemad. Ingen af disse registrerede vandhuller er imidlertid næringsbegrænsede.

Af terrestriske naturområder omkring anlægget findes alene det moseområde øst for anlægget, der er omtalt i forbindelse med kategori 3-natur (Lokalitet 8 i figur 5).

Anlægget ligger i et skovrigt område med mange vandhuller. Dette indebærer, at selvom der er intensiv dyrkning af agerjorden, er livsbetingelserne for flere padderarter relativt gode. I 8 ud af 12 besigtigede eller vurderede vandhuller er der fundet ynglende Bilag IV-padder, eller lokaliteten er vurderet at være en potentiel ynglebiotop.

Af de besigtigede vandhuller er tre registreret som aktuelle levesteder for Bilag IV-padden Springfrø. Desuden er andre vandhuller registreret som potentielt levested for Springfrø, Stor vandsalamander eller Spidssnudet Frø (se Tabel 10). Fire vandhuller er i så dårlig naturtilstand, at de ikke er vurderet egnede som levested.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder, er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Lokalitets-nr.	Natur	Natur-værdi	Spring-frø	Stor Vand-salamander	Spidssnudet Frø	Merbelast-ning kg N/ha/år
1	Vandhul	3	potentiel		Potentiel	<1,0
2	Vandhul	3	ej levested			<1,0
3	Vandhul	3	potentiel	potentiel	Potentiel	<1,0

4	Vandhul	3	ej levested			<1,0
5	Vandhul	3		potentiel		0,4
6	Vandhul	3	potentiel			<0,1
7	Vandhul	3	ej levested			<0,1
8	Vandhul	2	ynglende		Potentiel	0,2
9	Vandhul	2	potentiel	potentiel	Potentiel	0,2
10	Vandhul	2	potentiel	potentiel	Potentiel	0,3
11	Vandhul	ej besigt	sandsynligt levested			3,2
12	Vandhul	ej besigt	næppe levested			2,9

Tabel 10: Besigtigede vandhullers naturværdi, forekomst af Bilag IV-padder mm.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller, og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst.

Spidssnudet Frø er sjælden i områder uden større enge og moser. Den yngler i oversvømmelser på disse i foråret og fouragerer resten af året i naturområderne.

Udover nævnte Bilag IV-padder er der ved besigtigelserne registreret Lille Vandsalamander, Grøn Frø og Skrubbudse. Alle padder er fredede i Danmark.

Af øvrige Bilag IV-arter findes i området en række flagermusarter; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Faxe Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /5,8,9/. Alle flagermus i Danmark er fredede, og flere arter er tillige rødlistet.

Øvrige fredede eller rødlistede arter.

Der er ikke i forbindelse med besigtigelserne af naturområder nær anlægget, eller i øvrigt, registreret forekomst af andre rødlistede i området, der kan påvirkes af projektet. De fredede orkidé Skov-Hullæbe, Tyndakset Gøgeurt og Skov-Gøgelilje findes i flere af de omgivende skove.

Kommunens vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om udbringning af husdyrgødning beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne i det naturlige udbredelsesområde. Endvidere må der ikke ske negativ påvirkning af § 3-naturområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme over for husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til eller tæt på anlægget, vil især være under direkte påvirkning.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur og Bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområder kan vurderes ved at undersøge, om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning fra ammoniak fra anlægget.

Ingen af de besigtigede vandhuller er kvælstofbegrænsede, og der er således ikke nogen nedre tålegrænse for vandhullerne. For en del af de vandhuller, der er besigtiget, er der udregnet merdeposition på naturområdet (Tabel 10). Disse værdier ligger mellem 0,1 - 0,4 kg N/ha/år.

Vandhullerne 11 og 12, der ikke er besigtiget, modtager en årlig merbelastning på hhv. 3,2 og 2,9 kg N/ha/år.

Det vurderes, at da vandhullerne ikke er kvælstofbegrænsende, vil selv merbelastninger på op til årligt 3,2 kg N/ha/år, ikke betyde, at *vandhullet i sig selv som vandhul betragtet* vil ændres væsentligt. Vandhullerne omkring anlægget vurderes i højere grad at være fosforbegrænset.

Bilag IV-arter

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten). Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /12/.

Ingen af de vandhuller, der er besigtiget, modtager en merdeposition, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Desuden fremgår det af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at vurderingen bør foretages inden for 300 meter fra anlægget. Uden for en afstand på 300 m fra en ammoniakudledning fra et husdyrbrug vil en påvirkning fra punktkilden som nævnt som hovedregel ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Af de vandhuller, der ikke er besigtiget inden for 300 meter fra anlægget, modtager som nævnt 2 vandhuller en belastning, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det ene af disse vandhuller (vandhul nr. 12) vurderes ikke at være levested for Bilag IV-padder, da hele bredzonen er kraftigt skygget af pilekrat. Dette andet vandhul (nr. 11), der årligt modtager 3,2 kg N/ha/år i merdeposition, er bedømt ud fra luftfoto som tilstrækkelig lysåbent til at være potentielt og sandsynligt levested for Springfrø og Stor Vandsalamander.

Det er kommunens vurdering, at selvom vandhullet i sig selv ikke vil ændres af den omtalte merpåvirkning på 3,2 kg N/ha/år, vil vandhullet som levested ændre karakter, idet væksten af bredarealer og sumpvegetation vil forøges væsentligt med en kvælstofdeposition af den størrelse. Dette vil medføre en kraftig skyggevirksomhed i vandhullet og dermed forringelse af vandhullet som ynglelokalitet for padderne. Kommunen vil derfor indsætte nedenstående vilkår til sikring af vandhullet som levested.

Hvad angår forekomsten af flagermus i området, vurderer Faxe Kommune, at de bygningsmæssige ændringer, der er forbundet med projektet, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

For så vidt angår forekomsten af fredede orkideer i de omgivende skove, er det kommunens vurdering, at disse ikke vil blive påvirket negativt, jævnfør vurderingen af kategori 3-skove.

Kommunens samlede vurdering

Den samlede vurdering er, at, der med det indsatte vilkår, ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af § 3-områder eller levesteder for Bilag IV-arter.

Vilkår

Til sikring af et ynglevandhul for Bilag IV-padder sættes vilkår om, at vandhullet beliggende 300 meter stik vest for anlægget (vandhul nr. 11 i figur 5) skal oprensnes i sin helhed hvert 7-10 år, at omgivende krat skal nedskæres med samme interval og at bredhældningen ikke gøres stejlere end det nuværende anlæg.

Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 Ramsar-områder i Danmark.

Det nærmeste Natura 2000-område er det lille Natura 2000-område nr. 159, Bagholt Mose ca. 5,2 km nordvest for anlægget på Turebylille (se figur 3). Næstnærmeste Natura 2000-område er nr. 161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld. Det ligger 7,8 km sydvest for anlægget.

De nærmeste Natura 2000-områder er kort beskrevet nedenfor og udpegningsgrundlagene ses i Natura 2000-basisanalyserne /15,17/.

Natura 2000-område	Habitatområde	Fuglebeskyttelses-Område
159, Bagholt Mose	H140	Intet
161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld	H142	F101

Tabel 11: Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

Bagholt Mose: det lille Natura 2000-område på 13,6 ha udgøres af den fredede Bagholt Mose beliggende i Munkeskov ved Haslev. Mosen har oprindeligt været en tørvedannende mose, men efter tidligere tiders tørvegravning fremstår den i dag som en mosaik af forskellige mosetyper og er levested for en række sjældne planter og dyr. En stor del af mosen udgøres af skovbevokset tørvemose og ellesump, men det er i den arealmæssigt beskedne, lysåbne del, at de største naturværdier findes. Da den tidligere tørvegravning stedvist har blotlagt kalkholdige lag, vokser her planter karakteristiske fra forskellige naturtyper tæt sammen. Den sjældne liden kæruld vokser her i stort antal sammen med bl.a. orkidéer som mygblomst, plettet gøgeurt og hjertelæbe. Mosen er også en vigtig lokalitet for en række sjældne arter af mosser, og kær-gittermos (*Cinclidium stygium*) har sit eneste voksested uden for Jylland her. Arten kendes i alt fra 4 lokaliteter i landet. Den skovbevoksede del af Bagholt Mose består overvejende af bevoksninger af rød-el eller dunbirk iblandet tørst, almindelig røn, rødgran og gråpil /15/

Søerne ved Bregentved og Gisselfeld: Natura 2000-området har et areal på i alt 597 ha fordelt på 5 søer og deres næropland, som hovedsageligt består af landbrugsland og lidt skov. Søerne ligger i et højtliggende moræneområde på hver sin side af et vandskel. Ejlemade sø, Ulse sø og småsøerne omkring Bregentved Gods afvander til Tryggevejle Å, mens Søtorup Sø og Nielstrup Sø afvander til Susåen. Ulse Sø og Søtorup Sø er dybe kildefødte søer opstået som dødishuller, mens Ejlemade og Nielstrup søer er lavvandede med middeldybder på ca. 1 m. Søerne er meget fuglerige og udgør vigtige raste- og yngleområder /17/.

Som konsekvens af afstanden mellem anlægget på Turebylille og Natura 2000-områderne er der ikke nogen målbar deposition på naturtyper eller arter inden for beskyttelsesområderne.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Det er kommunens opfattelse, at Natura 2000-området bør gives den størst mulige beskyttelse, således at yderligere forringelse af naturtypernes bevaringsstatus ikke sker gennem næringspåvirkning fra landbrug. I det aktuelle tilfælde sker næringspåvirkning gennem afdampning af ammoniak fra anlægget på Turebylille.

Da der ikke kan beregnes nogen ammoniakdeposition inden for Natura 2000-områderne, vil der ikke ske nogen væsentlig negativ påvirkning af naturtyper og arter for beskyttelsesområderne.

Samtidigt vurderes det, at etablering af svinebruget ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, når der er tale om en ikke væsentlig påvirkning.

3.3.8 Lugt

Lugtemissionen fra husdyrbrug stammer primært fra produktionsanlæggene. I Husdyrgodkendelsesloven findes i §§ 6 og 8 en række afstandskrav i relation til placering af stalde, møddinger m.v. Mange forhold kan influere på lugtemission fra produktionsanlæg, herunder f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgraden, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystemet samt hygiejnen i stalden.

Ved vurdering af om der forekommer lugtgener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

De væsentligste lugtgener i forbindelse med svineproduktion forekommer i varme vindstille perioder, hvor ventilationsluft fra stalden giver anledning til lugt og i forbindelse med pumpning, omrøring og udkørsel af gylle.

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen opsat 3 genekriterier i forhold til lugtemission fra husdyrproduktionens anlæg. I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstanden for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkelt beboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden er den minimumsafstand der skal være fra et anlæg til beboelse uden genekriteriet overskrides. Indeholdt i udregningen er blandt andet anlæggets beliggenhed, husdyrtype, data for fremherskende vindretning og hastighed mv.

Udgangspunktet for beregningerne er det ansøgte dyrehold. I tabel 11 ses IT-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske afstand for produktionen på Turebylille, Vordingborgvej 337 til de 3 geneområder.

Beboelsesområder	Beregnete geneafstand (m) (ukorrigeret*)	Faktisk afstand (m)
Geneområde I: Byzone og sommerhusområde	884	1.286**/1.187***
Geneområde II: Samlet bebyggelse i landzone	684	1.281**/1.182***
Geneområde III: Enkeltbeboelse i landzone	348	429**/309***

Tabel 12: Beregnede og målte geneafstande til beboelsesområder

* Anlægget, omboende og nærliggende husdyrbrug er i forhold til fremherskende vindretninger ikke placeret således, at geneafstanden skal korrigeres for disse.

** Fra svinestald

*** Fra fårestald

Konsekvensområdet er i henhold til FMK-modellen beregnet til 1.041 meter. Konsekvensområdet er et område, der er større end geneafstanden. Inden for konsekvensområdet har det erfaringsmæssigt vist sig, at lugt periodevis kan observeres. Uden for konsekvensområdet kan lugt kun undtagelsesvis være registrerbar, men aldrig til gene.

Afstand til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt ved hjælp af lugtreducerende teknologi, SmellFighter, med en forventet effekt på 43 %. Teknologien er ved godkendelsens udarbejdelse (januar 2015) ikke optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste. Dette forventes at ske i løbet af 2015. Lugten fra fåreholdet er bortscreenet, da fåreholdet er udegående mere end 5 måneder årligt.

Da ansøger ønsker valgfrihed mellem gylleforsuring med SmellFighter-komponent og biologisk luftrensning, har ansøger som alternativ indgivet en fiktiv ansøgning med skema nr. 67282, hvor biologisk luftrensning er den lugtreducerende teknologi. Biologisk luftrensning er optaget på teknologilisten med en lugtreducerende effekt på 73 %. I skema 67282 er biologisk luftrensning indtastet med en effekt på 43 %, således at der opnås en effekt svarende til SmellFighter.

Kommunens vurdering

Det vurderes, at der er behov for at stille vilkår til Turebylille i forhold til at reducere lugtemissionen. Det fremgår af tabel 12, at den faktiske afstand til både byzone, samlet bebyggelse og enkeltbeboelse er væsentlig længere end den beregnede geneafstand. Altså er de i bekendtgørelsen opsatte grænseværdier ikke overskredet for beboelsesområder. På den baggrund vurderer kommunen, at anlægget ved normal drift ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende.

Overholdelsen af lugtgenekriterierne er dog baseret på brug af en lugtreducerende teknologi med en effekt på mindst 43 %. Ved godkendelsens udarbejdelse, er SmellFighter endnu ikke optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, men teknologien er afprøvet af VSP (Videncenter for Svineproduktion) med en effekt på 43 %. Desuden er Infarm i gang med en certificering via firmaet ETA om optagelse af SmellFighter på Miljøstyrelsens teknologiliste. Kommunen kan i henhold til Miljøstyrelsens anvisninger vælge at anerkende teknologi, selvom denne ikke er optaget på teknologilisten. Kommunen vurderer, at SmellFighters effekt er dokumenteret via egenprøvningen. Der er i sagens natur endnu ikke udarbejdet et teknologiblاد for SmellFighter af Miljøstyrelsen. Kommunen har derfor bedt ansøger i samarbejde med leverandøren af SmellFighter, firmaet In-farm, om at indgive forslag til vilkår for driften af SmellFighter. Kommunen har vurderet de indkomne forslag til vilkår og finder, at indtil et teknologiblاد udarbejdes, må de indkomne vilkår vurderes som tilstrækkelige. Ved kommende revurdering kan disse vilkår eventuelt udbygges efter behov, ud fra erfaring ved tilsyn, eventuelt kommende teknologiblاد og teknologiens status.

Ansøger ønsker at kunne vælge enten Smellfighter eller biologisk luftrensning som lugtreducerende teknologi. I tilfælde af at ansøger vælger biologisk luftrensning, indsætter kommunen en række alternative vilkår for etablering og drift af biologisk luftrensning. Vilkårene for lugt er helt sammenfaldende med vilkår for ammoniak (se denne afsnit). Vilkårene for lugt og ammoniak sammenskrives derfor i vilkårsafsnittet.

Konsekvensområdet er i henhold til FMK-modellen beregnet til 1.041 meter. Inden for denne afstand vil der i perioder kunne registreres lugt fra produktionen, men kommunen vurderer, at

lugten ikke vil være til større gene, end det man almindeligvis må acceptere i landzonen, der er arbejdsplads for landbruget.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelsen af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Faxe Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ejendommen generelt med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Hvis der efter kommunes vurdering opstår lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, stilles der vilkår om, at kommunen kan meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne

Det er kommunens vurdering, at vilkårene for renseteknologi og vilkåret for maksimalt dyrehold vil fastholde lugtemissionen på det beregnede niveau. Lugt i forbindelse med af- og pålæsning af gylle vurderes som bagatelagtigt i forhold til lugtbidraget fra staldene. Lastbiler til gylletransport har et lukket rørsystem kaldet et sugetårn, der suger og afleverer gyllen under overdækningen og under gyllens flydelag. Dette medvirker til lugtbegrænsning ved gylleflytning.

3.3.9 Støv

Det ansøgte staldanlæg forventes kun i meget begrænset omfang at give anledning til støvgener. På grund af den store afstand til omboende forventes ingen naboer at blive berørt af støvgener. Al foderblanding sker i lukket foderlade, hvilket minimerer gener.

I forbindelse med påfyldning af korn i siloer kan der kortvarigt opstå støvgener. Der er ingen grusvej, da ejendommen ligger direkte til asfaltvej.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at de støvende aktiviteter fra produktionsanlægget ikke vil give gener for omkringboende til bedriften, da afstanden til nabobeboelse er stor.

Der stilles vilkår om, at hvis der opstår væsentlige støvgener for de omkringboende, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

3.3.10 Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder, driftsperioder og tiltag.

Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Kompressor til fodringsanlæg	Dagligt	Kan ikke høres uden for bygningen	Foderlade/staldbygning
Kompressorer	Dagligt	Kan ikke høres	Foderlade/staldbygning

		uden for bygningen	
Foderanlæg	Fordelt over alle dage i hele døgnet	Placering i lukket rum - støjdæmpende	Foderlade
Fodersiloer –traktordrevet snegl	Kornsiloer fyldes 2 gange årligt		
Blæser til korntørring	Aug-okt		På silo u. afskærmning
Kornkøling m. blæse	Nov-marts		
Aflæsning af smågrise	52 læs pr. år		Indleveringsrum/ramper
Pålæsning af slagtesvin	156 læs pr. år		Udleveringsrum/ramper
Fodring af svinene	Fodring sker jævnt fordelt over døgnet		
Pumpning af rågylle fra fortank	Dagligt		
Ventilationsanlæg	Dagligt		Tagflader

Tabel 13: Støjkilder.

Ejendommens støjkilder kommer hovedsageligt fra den daglige brug af ventilationsanlægget, transporter til/fra ejendommen og ved foderblanding.

Foderblanderen benyttes dagligt i tidsrummet 04 -20 og for at begrænse støjen, foregår blanding af foder i et lukket rum. Kompressor og pumper benyttes ligeledes i lukkede rum. Ventilationssystemet er frekvensstyret, hvilket reducerer støjgener, da de kun kører efter behov.

Transporter til og fra ejendommen foregår hovedsageligt i dagtimerne, hvilket minimerer generne mht. naboer.

Kommunes vurdering

Faxe Kommune vurderer, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser, idet afstanden til nabobeboelse er stor. Kommunen vurderer, at støjen fra vedvarende støjkilder ikke vil overstige de af Miljøstyrelsen angivne maksimums grænser på 55 dB dag/ 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

Transport kan forsage, at de anbefalede grænseværdier for støj overskrides kortvarigt, f.eks. når en traktor passere en naboejendom. Da dette vil være ganske kortvarigt, vurderer kommunen, at det ikke vil give nogen væsentlig gene.

Der er endvidere opsat vilkår om servicering og vedligehold af gårdens tekniske anlæg, der sikre at det tekniske anlæg ikke støjer unødigt. Kommunen stiller vilkår om, at driften af husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige støjgener uden for ejendommens areal. Der er fastsat vilkår til den maximale lydniveau. Hvis der efter kommunens vurdering opstår

støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

3.3.11 Transport

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej fra Vordingborgvej. Herfra vil al transport ske via Vordingborgvej, som er en hovedvej.

Figur 6: Transportvej fra staldanlæg til Vordingborgvej

Art	Antal transporter/år	Tidspunkt
Smågrise, levering	Ca. 52	06-18
Slagtesvin, afhentning	Ca. 156, svarende til 3 om ugen	02-07
Døde dyr	Ca. 55	07-17
Diverse (fragtmand, brændstof m.v.)	Ca. 12	07-16
Råvarer til foder	Ca. 250	Primært 07-17, men levering af korn kan forekomme hele døgnet i høst
Afhentning af husdyrgødning (Lastbil)*	Ca. 430	07-17
Levering af afgasset biomasse*	Ca. 430	07-17
Halm	Ca. 50	Hele døgnet

Får, transport til stald om efteråret	Ca. 20	07-17
Får, transport fra stald om foråret	Ca. 20	07-17
Dybstrøelse, frakørsel	Ca. 30	07-17
Antal transporter i alt pr. år.	1.075	

Tabel 14: Transportoversigt.

Der vil til anlægget samlet set komme op til 1.075 transporter pr. år. Årsagen til at antallet af transporter er på dette niveau er, at al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, hvorefter det køres retur til ejendommen til opbevaring. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i fra 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

Kommunes vurdering af transport

Kommunen vurderer, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

Der stilles vilkår om at transport med husdyrgødning på offentlig vej, altid skal foregå i lastbil eller renholdt gyllevogn, således at spild forhindres.

3.3.12 Lys

I forbindelse med staldanlægget vil der udelukkende blive placeret arbejdslys ved ind- og udlevering. Lyset vil blive etableret i en vinkel, som er orienteret mod jorden således, at lysskæret ikke vil kunne skabe gener for omboende. Foruden arbejdslys vil der blive opsat almindelige arbejdslys ved personaleindgangen.

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af tidsur. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere. Mht. lys i staldene er det et todelt system, dvs. i dagtimerne reguleres lysstyrken efter dyrenes behov, og når der er medarbejdere i stalden, kan der tændes ekstra lys. Om natten er lyset slukket.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering at belysning vil kunne ses, men ikke være til væsentlig gene for omboende. En del af lyset fra stalden vil med tiden skærmes af den beplantning, der stilles vilkår om.

Det er kommunens vurdering, at lyset fra staldanlægget ikke vil give anledning til gener for naboer eller for de landskabelige værdier.

3.3.13 Fluer og skadedyr

Generelt vil ansøger være opmærksom på bekæmpelse af skadedyr. Der sørges for at opretholde god hygiejne i staldbygninger m.v. på ejendommen for at minimere fluegenerne. Driftsbygningerne holdes løbende rene og pæne.

Der vil blive anvendt rovfluer i staldene til bekæmpelse af almindelige fluer.

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til gældende retningslinjer på området (Institut for Agroøkologi, Århus Universitet). Specifikt mod rottebekæmpelse på ejendommen vil der blive indgået en aftale om forebyggende bekæmpelse med firmaet Anticimex, som opsætter rottekasser. Korn opbevares i lukkede metalsiloer.

Kommunes vurdering

Opformering af fluer kan i vidt omfang forebygges ved hyppig rengøring og renholdelse af husdyrbruget anlæg og udendørsarealer. Der stilles vilkår om, at staldareal og det øvrige anlæg skal holdes rengjort og ryddeligt således, at der ikke er unødigt opformering af fluer jævnfør vilkår.

Kommunen stiller vilkår om, at hvis der opstår gener for omgivelserne ved opformering af fluer og skadedyr, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrslaboratorium.

Retningslinjer/vejledninger fra Skadedyrslaboratorium findes her [Retningslinjer for fluebekæmpelse](#) og [vejledning om rottebekæmpelse](#). Kemiske midler til bekæmpelse af rotter må kun foretages af autoriserede personer eller deres ansatte.

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddelelse til kommunen så bekæmpelse kan iværksættes.

Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste samt med overholdelse af ovenstående vilkår, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

3.3.14 Ressourceforbrug

Energiforbrug

Forventet forbrug:

Det samlede ansøgte dyrehold forventes at have et elforbrug på ca. 430.000 kWh pr. år. Elektricitet anvendes til ventilation, forsuring, kompresser, belysning, korntørreri m.v. Ansøger forventer, at elforbruget bliver lavere end normtal, da der ikke anvendes elvarme i staldene. Af det samlede elforbrug forventes de ca. 10.000 kWh brugt i stalden, hvor de 1.100 får er placeret. Udover at der vil blive brugt lys i de perioder, hvor der er tilsyn med dyrene, vil der også blive brugt energi til et cirkuleringsanlæg til vandet. Derved vil vandet i perioder med temperaturer under 0 grader ikke fryse.

Energibesparende foranstaltninger

Lys i staldene er tændt efter behov og styres af tidsur. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere. Mht. lys i staldene er det et todelt system, dvs. i dagtimerne reguleres lysstyrken efter dyrenes behov, og når der er medarbejdere i stalden, kan der tændes ekstra lys. Om natten er lyset slukket.

Der vil som beskrevet ovenfor blive opsat combidiffust ventilationsanlæg med frekvensstyring efter multistep-princippet, hvor elbesparelsen kan være helt op til 70 % ift. standardaggregater. Anlæggene vil være undertrykksanlæg, der er strømbesparende ift. ligetryksventilation.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget. Der vil være fokus på overalt i anlægget at anvende lavenergi motorer, således der opnås størst mulig energibesparelse.

Ventilatorerne i staldafsnittene vaskes og efterses sammen med det øvrige staldinventar efter hvert hold grise. Herved fjernes snavs m.v., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Kommunes vurdering

Energiforbruget skal løbende følges, og forbruget skal til stadighed søges minimeret. Faxe Kommune vurderer, at husdyrbruges forventede energiforbrug ligger inden for normen i forhold til husdyrbrugets type og størrelse⁴.

Kommunen stiller vilkår om månedsvis aflæsning af elforbrug. For at minimere ressourceforbruget stiller kommunen vilkår til drift, vedligehold og servicering af anlægget.

For at sikre at der ikke sker forurening af jord, overfladevand og grundvand, stille vilkår om opbevaring af olie.

Kommunens vurdering af energiforbruget i forhold til BAT belyses i separat afsnit herom. Kommunen vurderer, at håndtering og opbevaring af olie m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler og kommunes regulativ for erhvervsaffald samt fastsatte vilkår overholdes.

Vand

Vandforsyningen til staldanlægget vil ske fra Algestrup Vandværk. Det forventes, at produktionen vil bruge ca. 16.450 m³ vand årligt. Forbruget er inkl. vand til vask af stalde m.v.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås ved, at drikkepipler sidder over krybber, således evt. spild opsamles.

---

⁴ Overslagsregneark fra Energi Midt

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug).

Idet der er tale om en nyetablering, er der ingen konkrete erfaringstal fra produktionen. Der vil fremadrettet være stort fokus på ressourceforbruget, og vandforbruget vil løbende blive fulgt (ca. en gang om måneden). Staldene vil ligeledes blive kontrolleret dagligt, og der vil blive udført småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Kommunens vurdering

For at kunne detektere eventuelt utilsigtet vandspild og eventuelle brud på rørsystemer stiller kommunen vilkår om, at vandforbruges aflæses hver måned samt at drikkevandssystemet vedligeholdes, og at vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på fast plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Kommunen vurderer, at der ikke sker unødvendig ressourceforbrug af vand i forbindelse med husdyrbrugets produktion. Der skal, som det øvrige ressourceforbrug, tilstræbes, at der løbende implementeres besparende foranstaltninger i driften.

Kommunens vurdering af vandforbruget i forhold til BAT findes i separat afsnit herom.

Foderforbrug

Korn produceres på egne arealer og opbevares på ejendommen i kornsilo. Der indkøbes tilskudsfoder løbende fra grovvareselskab.

I forbindelse med miljøgodkendelsen er der ansøgt om 4 gastætte siloer.

Kommunens vurdering

Kommune vurderer, at foderopbevaringen vil ske på en miljømæssig forsvarlig måde, samt at opbevaringen ikke giver anledning til opformering af skadedyr, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Kommunens vurdering af foder i forhold til BAT findes separat afsnit herom

3.3.15 Såsæd, handelsgødning, kemikalier og pesticider

Al markdrift sker fra anden ejendom, hvorfor der ikke sker håndtering af kemikalier og handelsgødning i forbindelse husdyrproduktionen.

Der vil ikke skulle etableres en vaskeplads på ejendommen.

3.3.16 Afledning af spildevand og tagvand

Der vil i forbindelse med etableringen af bedriften blive etableret enten en opsamlingstank eller et minirensningsanlæg til håndtering af spildevand fra mandskabsfaciliteter.

Bliver der etableret en nedgravet tank, vil denne blive tømt efter fast tømningsskema med godkendt firma, som formentligt vil blive Brdr. K. Hansen A/S, Rødvigvej 54, 4673 Rødvig Stevns.

Bliver der etableret et minirensningsanlæg, vil dette blive drøftet med Faxe Kommunes spildevandsafdeling forud for realisering.

Spildevand	Ledes til	Mængde (m ³)
Vaskevand	Gyllebeholder	750
Sanitært spildevand	Septiktank (kommunal ordning)	100
Tagvand	Dræn	30

Tabel 15: Afledningsoversigt.

På nuværende tidspunkt kan det ikke siges, hvorledes drænen på ejendommen kommer til at ligge, da de først skal lægges om i forbindelse med byggeriet.

Det er ansøgers ønske, at tagvand kan ledes til dræn og derfra videre til Skrosbjerg Bæk. Opholdstiden i drænen vil sikre, at der ikke sker pludselig udvaskning af næringsstoffer fra tagflader.

Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, med de stillede vilkår, at spildevand fra produktionen herunder vaskevand ikke vil give anledning til væsentlig forurening, samt at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand fra produktionen ved den ansøgte drift.

Bortskaffelse af sanitært spildevand og tagvand kræver en godkendt spildevandsløsning.

3.3.17 Affald

Døde dyr

Afhentning af døde dyr sker en gang om ugen.

Døde dyr vil blive opbevaret i kølerum med kroghejscontainer enten i tilknytning til foderlade eller til sektion midt i anlægget.

Fra dette rum vil der ske en intern transport til plads ved markvej i forbindelse med gyllebeholdere, hvor der ligeledes vil ske kortere opbevaring i kølecontainer/kølebrønd til afhentning af DAKA.

Fast affald og kemikalier

Alle kemikalier (vedr. rengøring og medicin) opbevares i aflåst rum uden afløb.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Mgd./år	EAK-kode	ISAG-kode
Spraydåser	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 100 stk.	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Plastbeholder (kanyleboks)	Firma der indgås aftale med	Ca. 2-3 bokse	18.02.02	05.13
Tom emballage (papir/pap)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	18.02.08	05.13
Tom emballage (plast)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	15.01.01	50.00
Lysstofrør og elsparepærer	Lille container	Firma der indgås aftale med	Ca. 20-30 stk.	15.01.02	52.00
Tomme medicinflasker	Medicinskab i forbindelse med mandskabsfaciliteter	Firma der indgås aftale med	Ca. 20	18.02.02	05.13

Tabel 16: Affaldsoversigt.

Containere tømmes efter en fast aftaleordning med et godkendt firma.

Kommunens vurdering

Faxe Kommune vurderer, at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af døde dyr og affald m.v. sker på en miljømæssig forsvarlig måde. For at undgå uhygiejniske forhold, stilles vilkår om at døde dyr skal bestilles afhentet mindst ugentligt. Der stilles vilkår om, at bortskaffelse af affald til rette modtager skal dokumenteres over for kommunen.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen, undtagelser for dette fremgår af kommunens regulativ for erhvervsaffald.

Kommunen gør opmærksom på, at farligt affald, som spildolie, skal opbevares i beholdere, der er egnede til opbevaring og transport af det pågældende affald. Beholderne skal oplagres på et fast, ikke permeabelt underlag med opkant og uden afløb til kloak. Oplagspladsen skal være under tag, og være indrettet således, at hele spildet kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde farlige affald.

Regulativet for erhvervsaffald i Faxe Kommune ses i øvrigt her:

http://www.faxekommune.dk/sites/default/files/regulativ_for_erhvervsaffald_i_faxe_kommune_2013_2_1.pdf

3.4 Bedriftens udbringningsarealer

Til selve ejendommen Turebylille, hvorpå slagtesvineproduktionen ønskes opført, hører der ca. 272 ha. Totalt råder Bregentved Gods over ca. 3.150 ha udspretningsareal og ca. 3.300 ha skov, plus diverse naturarealer og arealer drevet med MVJ aftaler (Miljø Venligt Jordbrug). Med de ønskede produktioner er der taget højde for, at al afgasset biomasse kan afsættes til arealer tilhørende godset. Da gyllen først afgasses i biogasanlæg, er der dog ikke et lovmæssigt krav om, at arealerne skal godkendes inden modtagelse af afgasset biomasse. Biogasanlægget og markbruget er desuden hver sit selvstændige cvr.nr. Der stilles vilkår om, at der ikke må indsættes dyr i anlægget, før der er en underskrevet aftale om afsætning af gødning til biogasanlæg eller godkendte arealer.

3.5 Uheld og driftsforstyrrelser

3.5.1 Mulige uheld

Mulige driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift:

- brand
- uheld i forbindelse med afhentning af gylle
- uheld i forbindelse med aflevering af afgasset biomasse
- påkørsel af gyllebeholder eller olietank eller anden uheld, der giver anledning til udslip af gylle eller olie
- uheld i forbindelse med pumpning af afgasset biomasse til de omkringliggende marker

Beskrivelse af risikominimering

Der vil blive udført 10 års beholderkontrol.

Der anvendes lastvogn med fastmonteret pumpe. Der vil ikke blive fastmonterede pumper på gyllebeholderne, herved mindskes risikoen for spild/overløb i forbindelse med håndtering af gylle ved udbringning.

Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Hvis der opstilles en tank til fyringsolie, vil denne være af type godkendt mærke, blive placeret på fast gulv uden afløb, og - hvis det kræves, stillet i opsamlingsbakke.

Kommunes vurdering

Det vurderes, at en beredskabsplan, de oplyste tiltag, og vilkår for projektet imødegår de væsentligste risici for alvorlig forurening. For at undgå forurening i forbindelse med spild af gylle, stiller kommunen vilkår om, at al pumpning og håndtering af gylle foregår under opsyn. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 1 måned før dyrenes indsættelse, samt at planen skal være kendt af husdyrbruget medarbejdere.

3.6 Egenkontrol

Ansøger oplyser, at der vil blive ført forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol, når dyreholdet etableres:

- E-kontrol (produktionseffektivitetskontrol)
- Kontrol med leverede grise/slagterirapport
- Registrering af vandforbrug
- Registrering af energiforbrug
- Foderplaner
- Gødningsplaner
- Journal over medicinbehandling.
- Registrering af driftsforstyrrelser og uheld

Herudover vil der iværksættes en række andre faste procedurer, som dog ikke registreres skriftligt:

- Vask af staldsektioner inklusiv ventilatorer efter bestemte rutiner
- Tjek af opbevaringskapacitet

I løbet af dagen vil anlæggene blive holdt under opsyn, og det vil blive tjekket, om anlæggene kører, som de skal.

Kommunes vurdering

I miljøgodkendelsen er opsat en række vilkår omkring forbrug, drift og tilsyn. De pågældende vilkår skal gøre ansøger opmærksom på udsving i forbrug, samt dokumentere vilkår om gylleforsuring og foderoptimeringen. Vilkårene om egenkontrol er dokumentation for, hvordan og hvorvidt de pågældende vilkår for miljøgodkendelsen efterleves i forbindelse med tilsyn.

3.7 Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

BAT betyder "bedste tilgængelige teknik" til opnåelse af et generelt højt beskyttelsesniveau for det omgivende miljø. Ansøgere, der ønsker at udvide eller ændre husdyrproduktionen, skal redegøre for, hvordan de anvender bedst tilgængelige teknik inden for en række områder. Kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik er baseret på det såkaldte IPPC-direktivet⁵. §11/§12-godkendelser er omfattet af IPPC-direktivet.

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

3.7.1 Management

BAT inden for management (godt landmandskab) er ifølge BREF-dokumentet om intensivt hold af svin og fjerkræ følgende:

---

⁵ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

- uddannelse af bedriftspersonale
- føre journal over vand- og energiforbrug, mængder af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- beredskabsplan / nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagt emissioner og hændelser
- reparation- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand
- planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild (E-kontrol)
- planlægge gødning af marker korrekt (mark og gødningsplan)

I henhold til ansøgningen anvendes der bedst tilgængelig teknik inden for management på følgende punkter:

- Det årlige vand- og energiforbrug vil blive opgjort.
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld, brand m.v. er beskrevet.
- Der vil blive foretaget daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Ansatte vil løbende deltage i relevante uddannelses og træningsprogrammer/erfagrunder.

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brug af energi og vand, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse vil bidrage til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensivt fjerkræproduktion og svineproduktion.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at bedriften via management søger at tilrettelægge sin indretning og drift på en sådan måde, at bedriften i mindst muligt omfang medfører forurening. Der er i øvrig fastsat en række vilkår i afgørelsen, der understøtter BAT for management.

3.7.2 Foder

Følgende er i flg. BREF-dokumentet BAT med hensyn til foder:

- fasefodring (reducerer både N og P)
- sammensætning af foder på baggrund af fordøjelige disponible næringsstoffer (reducerer både N og P)
- aminosyresuppleret foder med lavt proteinindhold (reducerer N)
- foder med lavt indhold af fytase (reducerer P)
- kost med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater (reducerer P)
- fodertilsætninger som enzymer forøger fodereffektiviteten (reducerer P)

- anvendelse af benzoesyre (reducerer ammoniakfordampning)

Ansøger oplyser, at der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer, hvilket anses som BAT. Ved at bruge foder med høj fordøjelighed af fosfor og altid anvende blandinger, der er tilpasset grisenes aktuelle behov, sænkes gødningens indhold af fosfor. Desuden har ansøger reduceret indholdet af fosfor i foderet i forhold til standardindholdet.

Kommunens vurdering

BAT-emissionsniveau for fosfor må i henhold til Miljøstyrelsens teknologiblade maksimalt være 20,5 kg P/DE ab lager ved slagtesvin.

Det ansøgte antal dyrenheder på ansøgningstidspunkter var 953,3 DE, hvorved BAT-kravet er maksimalt 19.542 kg P/år. BAT-kravet vurderes som overholdt, da bedriften producerer en total mængde af fosfor på 19.216 kg P.

Der er foretaget foderkorrektioner i ansøgt drift, hvor indholdet af fosfor i foderet sænkes til 4,6 gr P/FE. Reduceret indhold af fosfor medfører en lavere udledning af fosfor. Der stilles vilkår om denne foderkorrektion, da det har betydning for udvaskning af kvælstof og fosfor.

Når der sker ændring i produktionseffektiviteten eller fodersammensætningen til nedsættelse af fosfor, skal vilkåret fastsættes som et krav om maksimalt P ab dyr. Vilåret gælder for alle slagtesvin på ejendommen og beregnes ud fra følgende ligning:

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 19.542 kg P pr. år, beregnet ud fra følgende ligning:

$$\text{P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt (115 kg)} - \text{indgangsvægt (32 kg)}) \times (\text{FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,6 \text{ gram fosfor pr. FEsv/1000}) - ((\text{afgangsvægt (115 kg)} - \text{indgangsvægt (32 kg)}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

3.7.3 Staldindretning

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder, der er for at leve op til det, der til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer.

I de projekterede stalde er der valgt et staldsystem med delvis spaltegulv med gylleforsuring, der er klassificeret som BAT i henhold til teknologiblade "Delvis fast gulv, rev. 29.03.2011" og "Svovlsyrebehandling af gylle, rev. 23.05.2011". På gyllebeholderen er der valgt BAT i henhold til teknologibladet "Fast overdækning af gyllebeholder, 11.11.2010".

I maj 2011 er der fra Miljøstyrelsen udsendt nye ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT” for slagtesvin på gyllesystemer. BAT-emissionsgrænseværdien for den ansøgte produktion er nedenfor beregnet i overensstemmelse hermed. Normtal for 2013/14 er anvendt i beregningen.

I Vejledning om gødningsregnskab 13/14⁶ fastsættes korrektionsfaktor for type 2-beregning for kvælstof i husdyrgødning til:

$$(\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,77 + 0,1733 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})) / 2838$$

Emissionsgrænseværdi IT 2007 er for nye stalde ved over 750 DE = 0,210 kg NH₃-N pr slagtesvin

$$\text{Korrektionsfaktor: } (115 - 32) \times (13,77 + 0,1733 \times (115 + 32)) / 2838 = 1,14776 \approx 1,148$$

Korrektionsfaktor x emissionsgrænseværdi: 0,21 x 1,148 = 0,24102 ≈ 0,241 NH₃-N pr slagtesvin

BAT-emissionsgrænse for den samlede produktion: 0,241 x 30.000 slagtesvin = 7.231 kg N

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-216886	SvSI02	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		14840,82	12343,55	2497,27	16,83%	7700,58	-118,57	730,65	4030,90

Tabel 17: Ammoniakoversigt.

Ansøgningssystemet beregner et ammoniaktab på 4.031 kg N/år, hvorfor BAT-niveauet er overholdt.

Kommunes vurdering

Faxø Kommune vurderer på baggrund af ovennævnte beregninger, at BAT for staldindretning er overholdt ved overholdelse af de allerede stillede vilkår for gylleforsuring, overdækning af beholdere og anvendelse af delvis spaltegulv.

3.7.4 Ressourceforbrug

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at reducere vand- og energiforbruget ved at:

- rengøre stald og udstyr med højtryksrensere
- kalibrere drikkevandsanlægget regelmæssigt for at undgå spild

6

http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Landbrug/Goedningsregnskab/Vejledning_om_goedsknings-og_harmoniregler_2013-2014_september_2013_6_udgave_1_.pdf

- registrere vandforbrug
- detektere og reparere lækager
- anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt
- for mekanisk ventilerede stalde; optimere af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol
- for mekanisk ventilerede stalde; føre hyppige eftersyn og rengøre, for at undgå modstand i ventilationssystemet
- anvende lavenergibelysning

Ansøger oplyser om ressourceforbrug:

Vand

Vandforsyningen til staldanlægget vil ske fra Algestrup Vandværk. Det forventes, at produktionen vil bruge ca. 16.450 m³ vand årligt. Forbruget er inkl. vand til vask af stalde m.v.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås ved, at drikkepipler sidder over krybber, således evt. spild opsamles.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Idet der er tale om en nyetablering, er der ingen konkrete erfaringstal fra produktionen. Der vil fremadrettet være stort fokus på ressourceforbruget, og vandforbruget vil løbende blive fulgt (en gang om måneden). Staldene vil ligeledes blive kontrolleret dagligt, og der vil blive udført småreparationer med det samme eller tilkalde service, hvis der er behov for det.

Varme

Staldene forventes ikke at skulle opvarmes. Der vil blive etableret varme i forbindelse med mandskabsrummet. Varmen forventes at komme fra en varmepumpe. Etableres der på et senere tidspunkt solceller, vil varmepumpen kunne tilkøbes solcellerne.

Derudover vil stierne i forbindelse med vask skulle tørres via varmekanon.

Kommunens vurdering

Til aktiviteter, hvor der bruges energi og vand, er det efter kommunens vurdering BAT, at reducere forbruget i forhold til normforbrug.

For at detektere eventuelt overforbrug af vand og lækager på vandrør m.v. stiller kommunen vilkår om, at ansøger aflæse og registre vandbrug hver måned.

3.7.5 Gødningsopbevaring og -behandling

I henhold til BREF-dokumentet er følgende BAT mht. opbevaring af gødning:

- brug af møddingsplads
- at lager har tilstrækkelig kapacitet
- at anvende et betongulv med afløb til beholder
- at placere enhver nyopførelse af gødningslager hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstand til receptorerne og den fremherskende vindretning
- brug af beholder for fyldende husdyrgødning
- at opbevare svinegylle i en tæt stabil beholder
- at tømme lager med svinegylle regelmæssig af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- at anvende dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lager med flydende svinegylle
- at gyllen kun røres lige før tømning af beholder
- at dække gyllebeholdere med et fast låg eller telt
- at gyllebeholdere har flydelag

Det er desuden BAT at foretage behandling af husdyrgødning, ved biogasanlæg, gylleseparering og beluftning af gylle m.v.

Ejendommens opbevaringsanlæg vil komme til at leve op til EU's BAT-direktiv på en række punkter. Beholdere kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Beholdere er overdækket med flydelag og med teltverdækning og gyllen syrebehandles.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT vedrørende gødningsopbevaring og – håndtering.

3.8 Alternative løsninger og 0-scenarie

Ansøger oplyser følgende:

0-alternativet belyser konsekvensen af, at der ikke etableres en slagtesvineproduktion på ejendommen Turebylille, og den nuværende landbrugsdrift fortsættes. De væsentligste konsekvenser af, at der ikke etableres en slagtesvineproduktion på ejendommen vil bl.a. være de fysiske forhold, primært fordi der ikke sker en ændring af landskabet i form af opførelse af staldanlæg med tilhørende gyllebeholdere, tanke og siloer. Dernæst vil 0-alternativet få en samfundsmæssig negativ betydning, i form af at de 40-42 arbejdspladser, projektet forventes at generere, ikke bliver realiseret. Dertil kommer manglende investeringer og manglende arbejdsopgaver/arbejdspladser, som anlægsfasen vil afstedkomme. Endelig vil 0-alternativet ikke føre til en øget produktion af husdyrgødning, øget antal transporter med dyr, foder og gylle/afgasset biomasse.

Som alternativ til en placering i tilknytning til det eksisterende byggeri, har der været foretaget en indledende screening af muligheder for at placere svineproduktionen i tilknytning til et udpeget vindmølleområde ca. 300-350 m syd sydøst for den nuværende placering. Placeringen på bar mark er fravalgt på grund af landskabelige hensyn, retningslinjerne i udkast til Kommuneplan 2013 og hensynet til den omkringliggende natur, herunder artsbeskyttelsen. Placeringen var som udgangspunkt valgt ud fra hensynet til omboende, som med denne placering ville opleve færre lugt- og transportgener, samt ud fra at området i forvejen vil blive påvirket af store vindmøller.

Tillige har andre ejendomme tilhørende Bregentved Gods været screenet, men ikke fundet egnet til placering af en slagtesvineproduktion.

Kommunes vurdering

0-scenarie skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte ændring af husdyrbrugets produktion ikke gennemføres.

Kommunen har vurderet, at der ikke kan findes en bedre placering af staldanlægget inden for de naturbeskyttelses- og landskabsmæssige rammer.

3.9 Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder m.v. Ved ophør af produktionen vil ansøger sørge for, at der foretages en generel oprydning på produktionsbygninger m.v. så disse fremtræder pæne og i hygiejnisk god stand. Fodersiloer og lignende opbevaringsenheder tilknyttet produktionen vil blive tømt for indhold.

Kommunens vurdering

Hvis produktionen ophører, skal staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundig. Hjælpemiddelrester og miljøfarligt affald skal fjernes fra ejendommen i henhold til gældende lovgivning og kommunens affaldsregulativ.

Hvis gyllebeholdere afmeldes den lovpligtige 10 års beholderkontrol, skal det anmeldes til kommunen.

Gylleforsuringsanlægget skal tømmes og restsyre bortskaffes i henhold til gældende lovgivning.

3.10 Offentliggørelse og høringsvar

I forbindelse med sagsbehandlingen har projektet været i høring 2 gange.

Første høring er idefasen, hvor alle kan komme med ideer og bemærkninger til projektet.

Anden høring er primært en nabohøring, hvor naboer (med matrikel op til Turebylille, Vordingborgvej 337's hovedmatrikel, samt beboelse inden for konsekvensområde for lugt) får udkastet tilsendt. Desuden høres ejeren af ejendommen og andre parter. De, som i 1. høringsfase har anmodet om at få tilsendt kommunens udkast til miljøgodkendelsen, vil også modtage dette.

3.10.1 Offentliggørelse af ansøgning

Ansøgningen blev offentliggjort den 22. august 2014 ved annoncering på kommunens hjemmeside <http://www.faxekommune.dk/>. Offentliggørelsen gav ikke anledning/gav anledning til følgende bemærkninger til ansøgningen.

3.10.2 Høring

Udkastet til afgørelse om miljøgodkendelse blev sendt i høring den 12. marts til den 23. april 2015 hos alle, der er parter i sagen - med 6 ugers frist til at indsende eventuelle kommentarer. Der indkom der 4 sæt indsigelser.

1. Indsigelse fra ansøger, Frederik Greve Moltke, Koldinghus Alle´ 1, 4690 Haslev og dennes konsulent Tine Zimmermann (mail til ansøgers konsulent: tmz@patriotisk.dk):

Indsigelsen omhandler ønske om ændring af vilkår med forlængelse af afhentning af dyr, fra 1 til 6 uger, hvis døde dyr opbevares på køl. Desuden ønsker ansøger en bemærkning slettet omkring, at rengøringsvand fra staldene udbringes med husdyrgødningen.

Kommunens kommentar til ønske om ændring af vilkår med forlængelse af afhentning af dyr, fra 1 til 6 uger, hvis døde dyr opbevares på køl:

Kommunen kan bekræfte at der er mulighed for forlængelse til 6 uger, hvis dyr opbevares på køl, og ændrer derfor vilkåret til:

”Der skal bestilles afhentning af døde dyr mindst en gang ugentligt, dog mindst hver 6. uge, hvis dyrene er på køl.”

Kommunens kommentar til at udbringning af rengøringsvand sker med husdyrgødningen: Kommunen vurderer, at dette er en relevant oplysning for offentligheden, og lader derfor bemærkningen stå.

2. Indsigelse fra Kimie Adler, Rødestræde 6a, 4682 Tureby

Indsigelsen omhandler bekymring for lugt- trafik- og insektgener fra det kommende staldanlæg.

Kommunens kommentar til bekymring for lugt- trafik- og insektgener fra det kommende staldanlæg: Med 3,2 km mellem indsiger og det kommende staldanlæg, er det kommunens vurdering, at indsiger ikke vil opleve de nævnte gener. Da ejendommen er beliggende langt uden for det område, hvor lugtkonsekvensområdet beregnes til (1 km), er indsigers ejendom jf. en række tidligere klagenævnsafgørelser, heller ikke klageberettiget i sagen.

3. Indsigelse fra Anders og Gitte Dam, Vordingborgvej 330, 4682 Tureby (ingen mail)

Indsigelsen omhandler formodet fejl i lugtberegning, værdiforringelse af ejendom og bekymring for støvgener fra grusvej med transport til og fra staldanlægget.

Kommunens kommentar til formodet fejl i lugtberegning, værdiforringelse af ejendom og bekymring for støvgener fra grusvej med transport til og fra staldanlægget:

- Lugtberegning: Vordingborgvej 330 er skattekodemæssigt i BBR registreret som en landbrugsejendom på matriklen. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for lugt, er der ikke noget beskyttelsesniveau for landbrugsejendomme. Altså er Vordingborgvej 330 ikke beskyttet under geneområde III "Enkeltbeboelse i landzone". Den lugtreducerende effekt på 43 % er indregnet inden der beregnes geneafstande i tabel 12.

- Ejendomsværdiforringelse: Miljø- og Naturklagenævnet har i flere afgørelser påpeget, at ejendomsværdiforringelse ikke er en del af husdyrgodkendelseslovgivningen. Kommunen er forpligtet til at følge klagenævnets afgørelser.

- Støvgener: Hvis kommunen modtager klager over støvgener, og hvis kommunen efter tilsyn vurderer støvgenen som væsentlig, kan ansøger f.eks. blive bedt om at vande vejen. Kommunen henviser til vilkår 37:

"Hvis der opstår væsentligt støvgener for de omkringboende i forbindelse med kørsel til og fra Turebylille, Vordingborgvej 337, som vurderes at være væsentlig større, end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der for ansøgers regning skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne for omkringboende."

4. Indsigelse fra Anette og Claus Varup, Skrosbjergvej 12, 4682 Tureby

Indsigelsen omhandler forurening til nabokommune, smitte med resistente bakterier og lugtgener.

Kommunens kommentar til forurening til nabokommune, smitte med resistente bakterier og lugtgener:

Forurening til nabokommune: Der er ikke krav om, at kommunerne skal høre hinanden for hvad angår lugtgener. Uanset i hvilken kommune de forskellige beboelsestyper ligger, skal husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer overholdes for hver enkelt udvidelse eller etablering af dyrehold. For hvad angår ammoniakfølsomme naturtyper hører kommunerne hinanden, hvis der ligger beskyttet terrestrisk natur i nabokommunen inden for 1.000 meter fra staldanlægget. Det er ikke tilfældet i denne sag.

Smitte med resistente bakterier: Kommunen er ikke myndighed for bakterielle forhold, og kan, må eller skal derfor ikke foretage vurderinger eller stille krav på dette lovområde.

Lugtgener: Kommunen henviser til afsnittet om lugt, der viser, at ansøgningssystemet har beregnet, at husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer for lugt er overholdt. Kommunen skal, kan og må ikke stille skærpede krav i forhold til lovens beskyttelsesniveau.

Udkast til afgørelse inkl. bilag er sendt til nedenstående:

- Ansøger: CMB II, Bregentved Gods, v. Frederik Greve Moltke, Koldinghus Allé 1, 4682 Turebylille
- Ansøgers konsulent: Sheila Neldeborg, Patriotisk Selskab, Ørbækvej 276, 5220 Odense SØ

Alle naboer (både ejere og lejere), der bor inden for en beregnet konsekvensradius for lugt (1.041 m):

Ejere:

- Oksholmvej 1, 4682 Tureby
- Oksholmvej 6, 4682 Tureby
- Kronprinsessegade 26, 1306 København K
- Vordingborgvej 323 B, 4682 Tureby
- Moltkesvej 78, 4690 Haslev
- Vordingborgvej 325, 4682 Tureby
- Koldinghus Alle 1, 4690 Haslev
- Skrosbjergvej 15 B, 4682 Tureby
- Gothersgade 158 A,3.,-3, 1123 København K
- Grønnekildevej 35, 4600 Køge
- Starfsmannahús 11, 210 Garðabær
- Spurvemosegård 13, 4690 Haslev
- Solvænget 6, 4682 Tureby
- Turebyvej 37, 4682 Tureby
- Turebyvej 37A, 4682 Tureby
- Damhusdalen 31, 2610, Rødovre
- Vordingborgvej 327, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 328, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 330, 4682 Tureby
- Ørnebakken 2, 4780 Stege
- Vordingborgvej 335, 4682 Tureby
- Tinggården 56, 4681 Herfølge
- Overdrevsvej 49, 4640 Faxe
- Vordingborgvej 338, 4682 Tureby

Lejere:

- Oksholmvej 10, 4682 Tureby
- Rødestræde 4B, 4682 Tureby
- Rødestræde 6A, 4682 Tureby
- Rødestræde 6B, 4682 Tureby
- Rødestræde 8, 4682 Tureby
- Skrosbjergvej 15B, 4682 Tureby

- Turebyholmvej 1, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 2, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 2, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 10A, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 20, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 20A 01, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 20A 02, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 20B 01, 4682 Tureby
- Turebyholmvej 22, 4682 Tureby
- Turebyvej 35, 4682 Tureby
- Turebyvej 37, 4682 Tureby
- Turebyvej 37A, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 323A, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 325, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 327, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 337, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 334A, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 334B, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 336 01, 4682 Tureby
- Vordingborgvej 340, 4682 Tureby

3.10.3 Offentliggørelse af afgørelse

Faxe Kommune meddelelser den 27. april 2015 miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen er annonceret den 27. april 2015 på: <http://www.faxekommune.dk/>

Kopi af afgørelsen inkl. bilag er sendt til følgende:

- Ansøger: CMB II, Bregentved Gods, v. Frederik Moltke, Koldinghus Allé 1, 4682 Turebylille
- Ansøgers konsulent, Sheila Neldeborg, Patriotisk Selskab, Ørbækvej 276, 5220 Odense SØ
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Sjælland, Rolighedsvej 7, 4180 Sorø, sjl@sst.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Faxe-afdelingen, faxe@dn.dk
Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk og faxe@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening – Storstrøm; dof-storstroem@dof-storstroem.dk
Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
Museum Sydøstdanmark museerne@museerne.dk

3.11 Lovgrundlag og referencer

- Husdyrgodkendelsesloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (lovbek. nr. 1486 af 04.12.2009) med senere ændringer.
- Lov nr. 580 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love af 18/06/2012
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1283 af 8.12.14) med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (BEK nr. 853 af 3.6.14) med senere ændringer.
- Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24.06.2010 samt Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk af 28.02.2011.
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (lovbek. nr. 870 af 14.6.13) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 01/05/2007) med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, nr. 1650 af 13.12.2006.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 07.03.2011.
- Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv., nr. 1507 af 13.12.2007.

Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. DMU 2012: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk

8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
11. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m.
12. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
13. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur.
14. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2010-2015. Bagholt Mose. Natura 2000-område nr. 159, Habitatområde H140.
15. Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Bagholt Mose, Natura 2000-område nr. 159 Habitatområde H140.
16. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2010-2015. Søer ved Bregentved og Gisselfeld. Natura 2000-område nr. 161, Habitatområde H142, Fuglebeskyttelsesområde F101.
17. Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Søer ved Bregentved og Gisselfeld Natura 2000-område nr. 161, Habitatområde 142, Fuglebeskyttelsesområde 101.